

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Освітня програма	57654 Інклюзія в освіті
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	016 Спеціальна освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	57654
Назва ОП	Інклюзія в освіті
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Спеціалізація (за наявності)	016.01 Логопедія
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Бондаренко Юлія Анатоліївна, Матинська Єлизавета Юріївна, Мамічева Олена Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	28.10.2024 р. – 30.10.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://surl.li/tfgexf>

Програма візиту експертної групи <http://surl.li/gkogik>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти «Інклюзія в освіті», яка реалізується в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (ПНУ), започаткована на кафедрі логопедії та інноваційних технологій в інклюзії у 2023 році. Передумовою створення даної освітньої програми є регіональна затребуваність на ринку праці фахівців, збільшення кількості осіб з ООП та ВПО. Аналіз навчальних планів, силабусів, результати опитувань НПП, стейкхолдерів, здобувачів освіти дають підстави стверджувати про відповідність загальних і фахових компетентностей програмним результатам навчання за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (Спеціалізація 016.01 Логопедія). ОП в основному корелюється з законодавчими та нормативно-правовими документами ЗВО, має чітко сформульовану мету, ПР, що відповідає місії та стратегії закладу у відповідності до Глобальних цілей сталого розвитку ООН. Зміст освітньої програми релевантний до предметної області спеціальності, хоча є необхідність у перегляді змісту ОК з циклу фахових дисциплін, та ВК магістерського рівня. Використання традиційних і інноваційних форм і методів навчання, організація та проведення контрольних заходів дозволяють здобувачам опанувати достатнім рівнем soft skills та ПРН. Університет має достатні матеріально-технічні ресурси, що задовольняють потреби та інтереси всіх учасників освітнього процесу. Діє навчальна платформа власної розробки, відбувається активна популяризація політики дотримання академічної доброчесності ЗО, зокрема через «Студентський путівник» і «Путівник для науковця». НПП кафедри логопедії та інноваційних технологій в інклюзії систематично проводять сумісні наукові заходи, консультуються з представниками вітчизняних ЗВО, рекомендовано розширити освітньо-науковий діапазон за спеціальністю 016 Спеціальна освіта через різнобічну співпрацю зі ЗВО, в тому числі й міжнародну, які мають багаторічний досвід роботи у галузі, з метою обміну досвідом з академічною спільнотою. НПП беруть участь у програмах міжнародної академічної мобільності. З боку ЗВО проводиться різнопланова підтримка: як психологічна, так і юридична, консультативна тощо. Разом із тим, під час експертизи було виявлено несуттєві недоліки: відсутність у графіку навчального процесу виділених тижнів на написання кваліфікаційної роботи, прикладів реалізації міжнародної академічної мобільності ЗО, доступність на порталі Університету результатів опитування здобувачів освіти «Викладач очима студентів» тощо. Експертна група встановила, що ОП «Інклюзія в освіті» функціонує належним чином і дозволяє отримати необхідні знання та навички для отримання другого рівня вищої освіти з недоліками, які, з погляду на зацікавленість робочої групи, можна виправити протягом найближчого часу.

Недоліки

1. У графіку навчального плану відсутність за семестрами розподілу кредитів ОК 15 «Магістерське дослідження» на його виконання. 2. Схожий зміст трьох програм обов'язкових ОК 12-14 (практичної підготовки): в закладах освіти, логопедичної та в ІРЦ, на однаковій посаді «вчителя-логопеда», яку студенти можуть пройти в одному закладі, що може обмежувати інтеграцію наукових результатів у освітній процес. 3. Відсутність прикладів реалізації міжнародної академічної мобільності здобувачів ВО. 4. Відсутність визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. 5. Відсутність у вільному доступі на порталі Університету результатів опитування здобувачів освіти «Викладач очима студентів». 6. Бракує прозорості в інформуванні про врахування пропозицій студентів і роботодавців щодо змін в освітній програмі. 7. Інфраструктура потребує додаткових адаптацій для студентів з особливими освітніми потребами, зокрема для осіб зі зниженим зором.

Рекомендації

1. Під час підготовки проекту оновленої ОПП 2025 року розширити освітньо-науковий діапазон за спец. 016 СО через різнобічну співпрацю з ЗВО, які мають багаторічний досвід роботи у галузі, з метою обміну досвідом з академічною спільнотою. 2. У рамках перегляду ОПП до початку нового навчального 2025 р., провести аналіз та оновлювати зміст і перелік обов'язкових і ВК програми за спец. 016 Спеціальна освіта, спеціалізація (016.01 Логопедія), забезпечивши відповідність змісту компонентів вимогам до набуття СК та ПРН для магістрів. 3. У процесі розробки графіка навч. плану на 2025-2026 н.р., з метою врегулювання освітнього процесу, внести зміни до нього для всіх ОК, дотримуючись чинних законодавчих вимог. 4. Гаранту та проектній групі до початку навчального року розробити стратегію реалізації міжнародної академічної мобільності ЗО. 5. Гаранту, перед оновленням ОП, розширити можливості надання пропозицій до її проекту через висвітлення контактів (наприклад, електронної пошти), представлених поряд із ним. 6. Гаранту до початку нового навчального року запровадити практику представлення результатів опитування ЗО «Викладач очима студентів» у вільному доступі на порталі Університету чи кафедри. 7. Гаранту ОП, проектній групі до нового навчального року, з метою покращення прозорості інформування, рекомендовано розширити механізм зворотного зв'язку зі здобувачами освіти, роботодавцями, учасниками відповідних відділів і центрів ЗВО та іншими зацікавленими особами щодо висвітлення у відкритому доступі наданих ними пропозицій до ОП, НП, ОК та можливості відстеження динаміки змін. 8. Для забезпечення доступності освітнього середовища рекомендовано оснастити будівлі тактильними табличками та сигнальними стрічками, а також адаптувати веб-сайт для користувачів зі зниженим зором.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОПП «Інклюзія в освіті» 2023 року (<http://surl.li/ayjyxu>) було розроблено у відповідності до Стандарту ВО за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» для другого (магістерського) рівня ВО (наказ МОН № 28 від 05.01.2021 року), «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/xdcwkc>). Усі компетентності та ПРН Стандарту вищої освіти включені до ОП. Аналіз навчальних планів 2023 (<http://surl.li/hikggp>) та проєкту 2024 років (<https://nmv.pnu.edu.ua/proiekt-inkliuzyvna-osvita/>), силабусів (<http://surl.li/gttujn>), наскрізної програми практичної підготовки (<http://surl.li/toswxb>, <http://surl.li/euyjsq>, <http://surl.li/cqrpts>), результатів опитувань здобувачів (<http://surl.li/oqfdbf>), науково-педагогічних працівників і адміністрації, дають підстави стверджувати про відповідність загальних та фахових компетентностей програмним результатам навчання ОК ОПП «Інклюзія в освіті». До того ж СК 11, 12 та ПРН 11-14 визначені стандартом в.о. за відповідним рівнем посилюють основний фокус програми через формування фахових компетенцій, для розв'язання складних спеціалізованих задач та практичних проблем з інклюзивного навчання для забезпечення його ефективної реалізації.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт відсутній.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета ОПП «Інклюзія в освіті» має чітко сформульовану мету та зміст (<http://surl.li/ayjyxu>) і корелюється з нормативними документами ЗВО: «Стратегія розвитку ПНУ імені Василя Стефаника на 2020-2027 рр.» (<http://surl.li/dgtmzz>) та «План гендерної рівності на період 2023-2028» роки (<http://surl.li/qxaltn>). Місія ЗВО релевантна до мети ОПП: підготовка висококваліфікованих фахівців у сфері інклюзії здатних на високому професійному рівні здійснювати та організовувати освітню діяльність з дітьми із ООП, які мають мовленнєві порушення... (мета ОП - <http://surl.li/lxrckl>). Бачення університету відображено через потенціал який впливає на розвиток регіону та формування людського капіталу. Завдання та стратегічні цілі і напрями розвитку університету (<http://surl.li/fsrnea>) релевантні до цілей навчання ОПП «Інклюзія в освіті», через «підготовку висококваліфікованих фахівців у сфері інклюзії, здатних здійснювати та організовувати освітню діяльність з дітьми із ООП, які мають мовленнєві порушення, а також науково-практичну й управлінську діяльність щодо ефективної взаємодії усіх суб'єктів освітнього процесу з урахуванням сучасних євроінтеграційних процесів задля утвердження цінностей із орієнтацією на фокус ОП: "...формування повного комплексу фахових компетенцій, що дають можливість випускникам розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з інклюзивного навчання для забезпечення його ефективної реалізації зі спеціалізацією 016.01 Логопедія".

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

У 2022 році на етапі розробки ОПП «Інклюзія в освіті» (<http://surl.li/ayjyxu>) було задіяно широке коло заінтересованих осіб, що підтверджено аналізом сайту кафедри логопедії та інноваційних технологій в інклюзії (<http://surl.li/oazcdb>), під час зустрічей з учасниками АЕ: проводилися зустрічі з роботодавцями (Деканом Києво-Могилянської Бізнес-Школи (КМБС)-Олександром Савруком; Директором департаменту освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської ОДА-Віктором Кімаковичем; зав.логоп.пункту Департаменту освіти та науки Ів.-Франківської міської ради-Тетяною Кудярьською та інш. (<http://surl.li/bbvtfe>), Л.Павлюк – переможницею національної премії Global Teacher Prize Ukraine, (11.09.2024 <https://kpoit.pnu.edu.ua/2024/09/11/lesia-pavliuk>

pretendentka-na-natsionalnoi-premii-global-teacher-prize-ukraine/); рецензування ОПП С.Цимбал-Слатвінською (<http://surl.li/pbuieu>), стейкхолдерів: О.Якимів (<http://surl.li/okhlvx>), О.Шиян (<http://surl.li/fbkktz>); Л.Михайловою (<http://surl.li/vbzozi>); усним опитуванням здобувачів за спеціальністю 016 Спеціальна освіта ЗВО ПНУ. Протягом 1 року існування ОП проводилися різнопланові заходи з удосконалення: громадське обговорення (<http://surl.li/tzpsgw>), залучення стейкхолдерів та академічної спільноти (<http://surl.li/bbvtfe>), опитування здобувачів та НПП (<http://surl.li/oqfdbf>, <http://surl.li/pzqatx>, <http://surl.li/fofoiqj>), моніторинг якості підготовки фахівців: оцінка якості змісту та реалізації ОП (<http://surl.li/xirrhv>), що було проаналізовано та затверджено на засіданнях кафедри логопедії та інноваційних технологій в інклюзії (прот.№ 1 від 05.01.24 р., відповідь на запити п.3), обговорення проекту ОП (<http://surl.li/oqfdbf>) тощо. Результати діяльності було опрацьовано та оприлюднено у матеріалах попереднього спільного узгодження (<http://surl.li/wqilae>). Разом із тим на кафедрі логопедії та інноваційних технологій в інклюзії проводяться освітньо-просвітницькі та практико-орієнтовані заходи, що спрямовані на підвищення якості освітнього процесу ОПП “Логопедія” (<http://surl.li/bmsyob>, <http://surl.li/bmsyob>, <http://surl.li/faizmr>, <http://surl.li/faizmr>, <http://surl.li/bmsyob>, <http://surl.li/bmsyob>) тощо.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Мета та ПРН ОПП “Інклюзія в освіті” (<http://surl.li/ayjyxy>) корелюються з тенденціями розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, що було підтверджено під час аналізу норм.-правових документів ЗВО ПНУ (<http://surl.li/izhgmf>, <http://surl.li/izhgmf>), ВСО (<http://surl.li/xjkoxf>), договорів з базами практик (<http://surl.li/bcutoo>, <http://surl.li/ewftgl>), сайту кафедри (<http://surl.li/oazcdb>), силабусів (<http://surl.li/gttujn>), аналізу вакансій Департаменту освіти і науки Ів.-Фр.міської ради із констатацією на зустрічах з менеджментом ЗВО та стейкхолдерами ОП, ПНУ ім. В. Стефаніка є єдиним в регіоні ЗВО, який готує ЗВО за спеціальністю 016 СО. Директор департаменту освіти, науки Ів.-Фр.ОДА - Кімакович В. наголосив на необхідності продовження підготовки фахівців зі СО на другому рівні в.о., як вимоги ринку праці регіону. Усіма роботодавцями на зустрічі з ЕГ було зазначено про високий рівень підготовки магістрів і співпраці з усіма учасниками осв.процесу ОП. Врахування тенденцій розвитку СО відбиваються у ПРН в обов'язкових (ОК1-15), і ВК16-23: РН 2 (ОК1,2,8,12,13), РН3 (ОК 6,7, 8, 9,11,12,13), РН 9 (ОК1,3,4,15), РН10 (ОК 2,4,15), РН11 (ОК10,11), РН14 (ОК 1,2,5,15). Аналіз НП (<http://surl.li/hikggp>), рецензій (<http://surl.li/owisli>), силабусів ОК (<http://surl.li/gttujn>), результати зустрічей фокус гр., відкрита зустріч показали врахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП, а саме: 1) КСУ ім. Б. Грінченка (аналіз ОП «Стратегії і практики інклюзивного навчання» (<http://surl.li/thtuxz>)) розроблено ОК9 «Оцінювання ООП у дітей та консульт.супровід родин і фахівців», ОК11 «Технології розроблення та проектування ІОТ для дітей і молоді з ООП». 2) Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (ОП Логопедія (<http://surl.li/mkfvjx>)) внесено ОК2 «Актуальні проблеми та методологія досліджень у сфері СО та інклюзії» (проаналізовано ОК «Методика логопедичних досліджень» ОП Логопедія (теми «Аналіз даних, отриманих у дослідженні»). Аналіз ОК «Етика професії логопеда» став поштовхом до розробки ВК «Професійна мовленнєва практика майбутнього логопеда» і «Психологія професійного здоров'я». Наслідком наскрізного аналізу змісту маг.програми «Логопедія» стало введення до циклу ВК «Антенатальний розвиток», «Раннє втручання», «Практикум з логопедії», «Основи теорії мовленнєвої діяльності». При формуванні мети ОПП враховано цілі ОП «Логопедія» Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (<http://surl.li/iwgndh>) через підготовку висококваліфікованого фахівця у галузі СО(логопедії) та ОП Інституту спеціальної освіти Академії спеціальної освіти імені Марії Гжегожевської (<http://surl.li/ysdqoe> <http://surl.li/sqgxbi>). Обговорення запропонованих змін фіналізовано на всеукраїнському заході «Інклюзія в освіті: підготовка фахівців в умовах українського сьогодення» в стінах Карпатського інституту аналітики "FrankoLytics" «Інклюзія в освіті: підготовка фахівців в умовах українського сьогодення» 9 січня 2023 <http://surl.li/vspwrl>.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОПП «Інклюзія в освіті» відповідає нормативним документам (п. 1.1, 1.2), регіональному контексту та гнучко реагує на розвиток сучасної науки через пропозиції та рекомендації учасників освітнього процесу, орієнтується на потреби стейкхолдерів (п. 1.4, 1.5), мета та зміст корелюються зі стратегічними напрямками університету (п.1.3). Отже, у відповідності до релевантності за всіма підкритеріями Критерію 1, членами ЕГ визначено відповідність рівню В.

Недоліки

Не виявлено

Рекомендації

ЕГ рекомендує, протягом навчального року, розширювати освітньо-науковий діапазон за спеціальністю 016 Спеціальна освіта через різнобічну співпрацю зі ЗВО, які мають багаторічний досвід роботи у галузі, з метою обміну досвідом із академічною спільнотою.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП “Інклюзія в освіті” 2023 року за спеціальністю 016 Спеціальна освіта та її окремих ОК відповідають вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту», “Положенню про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ПНУ ім. В. Стефаніка (<http://surl.li/xdcwkc>), Стандарту ВО за спеціальністю 016 Спеціальна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ МОН № 28 від 05.01.2021 року). Відповідно Стандарту загальна кількість кредитів ЄКТС для ОПП-90, мінімальний обсяг кредитів, призначених для практики, включно з магістерським дослідженням має становити не менше 30, що відповідає навчальному плану ОПП. До переліку ОК ОПП входять обов’язкові навчальні дисципліни- (ОК 1-15) - 63 кр. (73 %): обов’язкові дисципліни - ОК 1-11 - 33 кр. (52 %), практична підготовка - ОК 12-14 - 15 кр. (24 %), магістерське дослідження ОК 15 - 15 кр. (24 %); вибіркові навчальні дисципліни (ВК 16-23) -24 кр. (27 %). Обсяг аудиторної роботи за навчальною дисципліною становить 1/3 від загального обсягу ОК. Аналіз навчального плану (<http://surl.li/hikggp>) показав за розподілом кредитів за усіма семестрами по - 30 кр., що відповідає п.7 «Метод. рекомендацій щодо запровадження ЄКТС та її ключових документів у ВНЗ» (https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v_119290-10#Text). Разом із тим, у графіку навчального плану не визначено кредити за семестрами для написання кваліфікаційної роботи, лише позначено 1 тиждень на захист, 450 год.-самостійної роб. і атестація (3 кр.). Під час зустрічей з гарантом ОПП і начальником навчально-метод. відділу Іриною Солонець, ЕГ було повідомлено, що наразі у ЗВО почав діяти новостворений «Центр забезпечення якості», у зв’язку з чим йде перегляд нормативних документів, що регламентують перебіг освітнього процесу. Менеджмент відмітив, що цю рекомендацію щодо відповідності кредитів буде враховано, недолік виправлено задля забезпечення повної прозорості розподілу навчального процесу.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Структура ОПП “Інклюзія в освіті” є чіткою та логічно побудованою, відповідно до вимог оприлюднених нормативних документів ЗВО: “Положення про освітні програми у ПНУ імені В. Стефаніка (<http://surl.li/smmjfm>), Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ПНУ імені В. Стефаніка (<http://surl.li/xdcwkc>). Аналіз ОПП (<http://surl.li/ayjyxu>), ВСО (<http://surl.li/tfgexf>), силабусів (<http://surl.li/gttujn>) показав наступні недоліки при побудові структурно-логічної схеми: зміст деяких вибіркових компонент більше націлений на здобуття фахових РН, ніж під час вивчення обов’язкових компонент (ВК “Практикум з логопедії”, “Майстер-клас з моніторингу та оцінювання (в секторі гуманітарного реагування та інклюзії)” тощо); дублювання ВК (Ігри в логопедичній роботі - ОК бакалаврського і магістерського рівнів, зміст якої більше відповідає бакалаврському рівню ВО (Ігри в логопедичній роботі, Практикум ігрової логопедії) (https://kpoit.pnu.edu.ua/sylabus_logoped/) тощо. Разом із тим, аналіз на сайті кафедри силабусів (<https://kpoit.pnu.edu.ua/sylabusy/>) ОК9 та ОК8 (цикл загальної підготовки ОПП) констатував відсутність їх змістовного наповнення: тематики, мети та цілей, програмних компетентностей, РН тощо, що ставить під сумнів ефективність набуття визначених компетентностей та ПРН. Окрім того, є незрозумілим зміст трьох програм обов’язкових ОК 12-14 (практичної підготовки): в закладах освіти (<http://surl.li/slbhmf>), логопедичної (<http://surl.li/cfdvma>) та ІРЦ (<http://surl.li/tcuviy>), на однаковій посаді «вчителя-логопеда» різних типів закладів дошкільної, загальної середньої освіти. При цьому, як повідомили на зустрічах ЗО та НПП, усі види практик студенти можуть проходити в одному закладі. Зазначені недоліки було обговорено під час зустрічей з гарантом і НПП, на що вони погодилися із рекомендаціями щодо перегляду переліку і змісту наскрізної програми. Також треба відмітити, що виробнича практика в закладах освіти (ОК 12), яка проходить у I сем.(6 тижнів), логопедична в II семестрі (6 тижнів), в ІРЦ (ОК 14) у III семестрі (3 тижні), та (ОК15) науково-дослідницька робота (магістерське дослідження 1 сем.-2 тижня, 2 сем.-4 тижні, 3 сем.-4 тижні: 10 тижнів), дають можливість здобувачам самостійно здійснити аналіз та визначити закономірності суспільних процесів, зокрема через набуття практичних навичок, організацію та проведення якісного експерименту для написання кваліфікаційної роботи. Окрім того, з метою

формування загальнокультурних та громадянських компетентностей передбачено ЗК 2 (ОК 3, 4, 6, 11, 12), ЗК 3 (ОК 1, 2, 6, 13, 14), ЗК 4 (ОК 1, 2, 4, 5, 9, 10, 11), ЗК 5 (ОК 3) тощо.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст освітньої програми “Інклюзія в освіті” (<http://surl.li/ayjyxu>) та її структурних елементів відповідає предметній області 016 Спеціальна освіта через кореляцію з ЗК та СК і набуття ПРН, визначених відповідним Стандартом. В ОК 7, 8, 9, 11, розглядаються корекційно-розвивальні та реабілітаційні процеси; ОК 6, 7, 8, 10, 11, 12-14 - способи організації ефективної взаємодії учасників освітнього процесу, організації спеціальної та інклюзивної освіти, що спрямовано на досягнення цілі навчання - «підготовка фахівців у сфері інклюзії, здатних здійснювати та організовувати освітню діяльність з дітьми з ООП, які мають мовленнєві порушення, а також науково-практичну й управлінську діяльність...» (<http://surl.li/ayjyxu>). Аналіз силабусів (<http://surl.li/gttujn>) показав релевантність теоретичного змісту предметної області ОПП через аналіз наукових теорій і концепцій спеціальної та інклюзивної освіти, розвиток, навчання, виховання і соціалізацію осіб з ООП, а методи, методики та технології навчання за допомогою інструментів та обладнання дозволяють констатувати належу відповідність. Такі твердження були також підтвержені під час зустрічей із усіма учасниками освітнього процесу. Згідно до орієнтації ОПП, простежується відповідність змісту ОК 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14 сучасними досягненнями у галузі СО та логопедії через фахову підготовку і сприяння подальшого особистісно-професійного та наукового зростання. Позитивним є те, що до викладання ОК долучаються професіонали практики (Данілавичюте Еляна (<http://surl.li/podozn>), Січкачук Наталія (<http://surl.li/dpruur>)), які органічно доповнюють освітній процес, спрямований на підготовку висококваліфікованого конкурентоспроможного фахівця.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Для здобувачів ОПП існують умови для формування ІОТ, як задекларовано в норм.документах ЗВО-Положеннях про: “...орг.осв.процесу та розробку основних документів з орг.осв. процесу в ПНУ ім.В.Стефаніка” (<http://surl.li/xdcwkc>), “...академ.моб.учасників о.п.ПНУ ім.В.Стефаніка» (<http://surl.li/npiswo>), “...дуальну форму здобуття фахової передвищої та ВО в ПНУ ім.В.Стефаніка” (<http://surl.li/rbxxhd>), “...визнання рез. навч., здобутих шляхом неформ.о. в ПНУ ім.В.Стефаніка” (<http://surl.li/vgzyge>), «...порядок визнання рез.навч.та ліквідації академ.різниці (<http://surl.li/poayjt>), «...порядок реалізації ЗО ПНУ ім.В.Стефаніка права на вільний вибір ОК (<http://surl.li/hvxzhy>), «...розклад навч.занять у .. (<http://surl.li/wmytnz>)», “...орг.та проведення практики..» (<http://surl.li/urxsia>), «...порядок навчання ЗВО за інд.гр.(<http://surl.li/uuhiac>)”, «...порядок повторного вивчення навч.дисц.(кр.ECTS) в умовах ECTS» (<http://surl.li/lieegg>), “...призначення і виплату академ.та соц.стипендій ..» (<http://surl.li/ovrhmp>), «...порядок орг.та проведення оцінювання успішності ЗВО» (<http://surl.li/dnaipl>), “Метод.реком.до написання к.роб.” (<http://surl.li/cgrywl>), здобувачі заповнюють анкету «Викладач очима студентів» (<http://surl.li/mwjadl>), «Предмет очима студента» (<http://surl.li/bchoxb>) тощо. 27 % (24 кр.) навч. плану ОПП «Інклюзія в освіті» (<http://surl.li/ayjyxu>) займають ВК16-23, що відповідає вимогам Стандарту ВО за спец. 016 СО. ЗВО ознайомл. зі змістом ОК на етапі подачі документів для вступу на навч.та здійснюють вибір ОК при зарахуванні на навчання на весь його період. Уся необхідна інформ.у вільному доступі на сайті ЗВО (<http://surl.li/hvxzhy> <http://surl.li/ahzdlv>). У разі неможливості формування навч.групи для вивчення певної ОК, ЗО надається можливість здійснити повторний вибір—приєднавшись до вже сформ-их навч.груп, або опанувати обрану ОК інд.з використанням змішаної ф.навч.та інд.конс., або здобувач, який знехтував своїм правом вибору, долучається відповідальною особою до цих груп на вивчення ОК, обраних здобувачами. Якщо ЗВО з поважної причини не зміг обрати ОК вчасно, він звертається до деканату із заявою, надавши документи, які засвідчують поважність причини. Заява подається за місяць до початку семестру. Якщо вибір здійснює малокомплектна група, ОК вибирається більшістю ЗО. Остаточні списки висвітлюються на сайті ЗВО та ВК вносять до інд. навч.плану здобувача. Разом із тим, здобувачі самостійно обирають тему та керівника КР (<http://surl.li/wrkupc>), базу проходження практики (<http://surl.li/wqrxfd> <http://surl.li/zztqph>), користуються правом на академічну мобільність відповідно до «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ПНУ ім.В.Стефаніка» (<http://surl.li/vyekxi>), ауд.роб. для з.форми проходить в онлайн форматі на осв.платформі (Google Meet , Zoom) (<http://surl.li/stppvi>). Під час зустрічі зі здобувачами, останні підтвердили, що ознайомленні та користуються правом на формування ІОТ.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

На ОПП «Інклюзія в освіті» передбачено 3 види практи.підготовки: ОК12-14-15 кр. (17%), які регламентуються «Положенням про орг.та проведення практики у ПНУ ім.В.Стефаніка» (<http://surl.li/urxsia>) у відповідності до програм практичної підготовки студентів в закладах освіти (<http://surl.li/slbhmf>), логопедичної (<http://surl.li/cfdvma>) та в ІРЦ (<http://surl.li/tcuviy>). Уся необхідна інформація щодо організації, графіків, наказів і звітів такого виду навч.роб.висвітлено на сайті ЗВО (<http://surl.li/jortar> <http://surl.li/stvnof>). Для забезпечення ІОТ у здобувачів є можливість обрати базу практики як із переліку за спеціальністю 016 СО (<http://surl.li/wqrxfd> <http://surl.li/zztqph>),

так і за місцем роботи, в осв.закладах, які відповідають напрямку та завданням практики (<http://surl.li/ephzpo>). Аналіз НП 2023 року (<http://surl.li/afrhki>) показав рівномірний розподіл практичної підготовки протягом навчання: I сем. – ОК12 «Виробнича практики (в закл.осв.) (4 тиж., 6 кр.) та у II сем. - ОК13 «Виробн.практика (логопедична)» (4 тиж., 6 кр.), III сем. - ОК14 «Виробн.пр.(в ІРЦ)» (2 тиж., 3 кр.), що дозволить поступово набути необхідні ПРН (2-9, 11-13) та орг-ти й провести наук.експеримент під час написання квал.роботи. Завдання практики, об'єм, зміст звітної документації дозволяють здобути загальні (ЗК 1-4, 6-9) і фахові компетентності (СК 3-12) для подальшого проф.становлення в якості вчителя-логопеда та фахівця (консультанта) ІРЦ. Після практичної підготовки проводиться опитування здобувачів і стейкголдерів (<http://surl.li/qbxsxn> <http://surl.li/sjblao>), результати якого показали достатній рівень організації (95 % задоволених здобувачів) і 98 % їх реалізації очікувань та позитивних відгуків роботодавців (<http://surl.li/qbxsxn> <http://surl.li/sjblao>). Окрім того, треба зауважити, що аналіз змісту ОПП (<http://surl.li/ayjuxu>), силабусів ОК (<http://surl.li/gttujn>), сайту кафедри (<http://surl.li/oazcdb>) показав відповідність заявленому практико-орієнт.підходу через залучення стейкголдерів до викладання на ОП(Данілавічюте Е., ВК «Нейрологопедія»; Січкачук Н., ОК «Оцінювання ООП у дітей та консульт.супровід родин і фахівців»), проведення гостьових та бінарних лекцій: Н.Кваша (<http://surl.li/fyipub>), І.Кузава(<http://surl.li/dxxwdk>), долучення до осв.проц.професіоналів галузі (Т.Кудярьська (<http://surl.li/ertdyd>), Н.Пиляєва (<http://surl.li/faizmr> , <http://surl.li/ypcrth>), Л.Павлюк (<http://surl.li/wsxyhm>), І.Майорова (<http://surl.li/mueuis>), Н.Митник (<http://surl.li/bmsyob>), В.Мицько (<http://surl.li/xmqjlk>), організації та участі в наук.практ.конф.«Стан та перспективи розвитку СО та інкл.», 29.04.2024 <http://surl.li/tgwbwu>, «Літня школа «Інклюзивна політика в управлінні: освітній вектор», 13-14.06.2024 (<http://surl.li/sittpw>); Всеукраїнський просвітницький проєкт «Практичні кейси в діяльності сучасного логопеда», 24. 11. 2023 <http://surl.li/khrwms>), досвід міжнародного стажування магістрантки у Фінляндії Н.Радиш (17.19.2024 <http://surl.li/fjhwtd>) тощо.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Зміст ОПП (<http://surl.li/ayjuxu>, силабусів як обов'язкових, так і вибіркового компонент (<http://surl.li/gttujn>) спрямовані на набуття здобувачами соціальних навичок через формування таких компетентностей: етичність (ЗК 1), соціальна відповідальність та свідомість, толерантність (ЗК 2), командність (ЗК 3), комунікативність (ЗК 4), іншомовність (ЗК 5), креативність (ЗК 9) тощо. Проведення традиційних та інноваційних методів і форм навчання підсилюють soft skills упродовж освітнього процесу: групові тренінги, професійно-ділові ігри, практичні кейси, дискусії, навчальні проєкти й ін.; в умовах дистанційного навчання – Jamboard, Quizzlet, Padlet тощо), технології проблемного, інтерактивного навчання, у ході практики. Значна увага формуванню «м'яких навичок» з поступовим розвитком та відпрацюванням соціальних навичок приділяється під час проходження практики та написання кваліфікаційної роботи. Під час інтерв'ювання учасники освітнього процесу проявили достатній рівень володіння soft skills.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Обсяг освітніх компонентів можна проаналізувати через ОПП (<http://surl.li/ayjuxu>, <http://surl.li/gcijxe>), навчальний плани (<http://surl.li/hikggp>), що показують фактичне навантаження здобувачів (тижневе аудиторне навантаження в середньому 20 год. (<http://surl.li/oucqub>). Разом із тим, аналіз зазначених документів, у порівнянні з розкладом занять (<http://surl.li/rmqcys>), що доводить відповідність розподілу кредитів за семестрами, і позитивно впливає на досягнення цілей та програмних результатів навчання. Згідно навчального плану 2023 року (<http://surl.li/hikggp>) на кожен з трьох семестрів відводиться по 30 кр. При цьому, ОК 15 «Науково-дослідницька робота (магістерське дослідження)» розподілена за семестрами по тижнях. Згідно графіку навчального процесу у жовтні 2 тиж., березень-травень по 2 тиж., 3 сем. - 4 тиж., що вкладається в загальну кількість кредитів на семестр (<http://surl.li/qdhtmh>). На кожен семестр передбачено 90 год. (3 кр.), що при додаванні до аудиторної роботи підтверджує відповідність п. 7 «Метод. рекомендацій щодо запровадження ЄКТС та її ключових документів у ВНЗ» (https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v_119290-10#Text) і відповідно відображається на реалізації якісного освітнього процесу на ОПП «Інклюзія в освіті». Під час фокус груп зі здобувачами, вони підтвердили проведення систематичної роботи над КР протягом всього навчання, у навантаженні НПП на керівництво КР виділяється 24 год.: 8 год. – I семестр, 8 год. – II сем., 8 год. – III сем., що відповідає зазначеному у розкладі та під час зустрічей щосеместровому керівництву науковою роботою студентів. На ОПП проводиться моніторинг якості ОП та освітнього процесу з її реалізації (<http://surl.li/oqfdbf>).

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Аналіз силабусів ОК ОПП «Інклюзія в освіті» (<http://surl.li/ayjuxu> <http://surl.li/muyiip>), сайт кафедри (<http://surl.li/oazcdb> <http://surl.li/woiqoh>) показав відповідність заявленому практико-орієнтованому підходу через залучення стейкголдерів до викладання на освітній програмі (Данілавічюте Е.А., ВК «Нейрологопедія»; Січкачук Н.Д., ОК «Оцінювання особливих освітніх потреб у дітей та консультативний супровід родин і фахівців»; Митник

Н.Я., ВК «Антенатальний розвиток», «Раннє втручання»; Лукачович Г.О., ВК «Основи теорії мовленнєвої діяльності»; Федорів А.Я., ВК «Ігри в логопедичній роботі» та «Практикум з логопедії»), проведення гостьових та бінарних лекцій: Н. Кваша (<http://surl.li/fyipub>), І.Кузава (<http://surl.li/dxxwdk>), долучення до освітнього процесу професіоналів галузі (Т.Кудярьська (<http://surl.li/ertdyd>), Н.Пиляєва (<http://surl.li/faizmr>, <http://surl.li/ypcrth>), Л.Павлюк (<http://surl.li/wsxyhmh>), І.Майорова (<http://surl.li/mueuis>), Н.Митник (<http://surl.li/bmsyob>), В.Мицько (<http://surl.li/xmqjlk>), організації та участі в науково-практичних конференціях («Стан та перспективи розвитку спеціальної освіти та інклюзії», 29.04.2024 <http://surl.li/tgvbwu>, «Літня школа «Інклюзивна політика в управлінні: освітній вектор», 13-14.06.2024 (<http://surl.li/sittpw>); Всеукраїнський просвітницький проєкт «Практичні кейси в діяльності сучасного логопеда», 24. 11. 2023 <http://surl.li/khrwms>), досвід міжнародного стажування магістрантки у Фінляндії Н.Радиш (17.19.2024 <http://surl.li/fjhwdt>) тощо. Освітніми компонентами 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 передбачено набуття фахових компетентностей, спрямованих на формування професійної діяльності за спеціальністю 016 Спеціальна освіта: СК 1-12. Для якісної організації та проведення ОК 12-14 було розроблено «Положення про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<http://surl.li/urxsia>) та програми практичної підготовки» (в закладах освіти (<http://surl.li/slbhmf>), логопедичної (<http://surl.li/cfdvma>) та в інклюзивно-ресурсному центрі (<http://surl.li/tcuviy>), що підкреслюють практичну значущість освітнього процесу через набуття практичних навичок. У ПНУ розроблено «Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої та вищої освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<http://surl.li/rbxohd>). На сьогодні не здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

У відповідності до плану спільного кращого майбутнього, розробленого на засіданні Організації Об'єднаних Націй у вересні 2015 року і визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722 компетентності ОПП «Інклюзія в освіті» сприяють досягненню глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, зокрема 4 цілі «Якісна освіта» та 8 – «Гідна праця та економічне зростання». Підтвердження цих фактів було проголошено здобувачами на зустрічі зі студентським самоврядуванням та менеджментом ЗВО, а саме т. в. о. ректора проф. Шариним Сергієм, який зауважив про кореляцію зазначених цілей із візією Університету як «цілісної системи підготовки та підвищення кваліфікації кадрів, науки та інновацій, що відповідає наявним і майбутнім суспільним потребам та є конкурентоспроможною на ринку освітніх і наукових послуг України та світу» («Стратегія розвитку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на 2020-2027р.<http://surl.li/fpzgrs>) та метою ОПП через підготовку висококваліфікованих фахівців у сфері інклюзії, здатних на високому професійному рівні здійснювати та організовувати освітню діяльність з дітьми із ООП, які мають мовленнєві порушення. Аналіз ОПП (<http://surl.li/ayjuxu>) продемонстрував пряме співвідношення з Глобальними цілями сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722 (<http://surl.li/jxgbzg> 3, 4, 5, 10, 16, 17), зокрема впровадження їх як в обов'язкові, так і вибіркові компоненти та набуття відповідних компетентностей: ЗК 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9; СК 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 спрямована на реалізацію РН 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Загальний обсяг освітньої програми та її окремих ОК відповідає нормативним документам, але, разом із тим є необхідність переглянути розподіл кредитів за семестрами та внести до графіку навчального процесу кредити на написання кваліфікаційної роботи щодо забезпечення повної прозорості, відповідності законодавству (п.2.1) та з метою набуття ПРН (п. 2.7). Три програми практичної підготовки та їх проходження дають можливість здобувачам другого рівня самостійно здійснити аналіз і використати сучасні методи наукових досліджень через організацію та проведення якісного експерименту під час виконання магістерської роботи, і здобути програмні компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності (п. 2.5), разом із тим відмічено дублювання тем вибіркових дисциплін першого та другого рівнів вищої освіти, недостатня наповнюваність силабусів інформацією відповідно до його розділів, що може вплинути на якість висвітлення матеріалу (п. 2.2.). Зміст ОПП відповідає предметній області визначеної спеціальності. Здобувачі користуються поширеними можливостями для формування ІОТ, що регламентовано розробленими положеннями (п. 2.4) і, мають достатній рівень володіння соціальними навичками, які формуються під час реалізації освітнього процесу (п. 2.6). На ОПП систематично проходять наукові заходи, до освітнього процесу залучаються професіонали галузі, стейкхолдери, що дає можливість для забезпечення практикоорієнтованого підходу у навчанні (п. 2.8). Освітня програма наскрізно забезпечує набуття здобувачами компетентностей за 4 та 8 цілями глобальних цілей сталого розвитку, це підтверджується метою та змістом обов'язкових і вибіркових компонент (п.2.9). Таким чином, запевнення гаранта і менеджменту ЗВО, а також результати аналізу підкритеріїв, дали підстави членам ЕГ констатувати відповідність рівню В за критерієм 2 з невеликими, які можуть бути виправлені до початку нового навчального року.

Недоліки

1. У графіку навчального плану відсутність кредитів ОК 15 “ Науково-дослідницька робота (магістерське дослідження)”. 2. Дублювання змісту ОК бакалаврського і магістерського рівнів ВО. 3. Є незрозумілим зміст трьох програм обов'язкових ОК 12-14 (практичної підготовки): в закладах освіти, логопедичної та в ІРЦ, на однаковій посаді «вчителя-логопеда», яку студенти можуть пройти в одному закладі.

Рекомендації

До початку навчального 2025-2026 року варто: 1. Переглянути зміст ОК з циклу фахових дисциплін, та ВК магістерського рівня з метою усунення схожості з першим рівнем вищої освіти. 2. Внести кредити до графіку навчального плану за всіма ОК ОПП у відповідності до законодавчих документів з метою врегулювання освітнього процесу. 3. Узгодити та внести уточнення до змісту ОК виробничої практики, що входить до циклу обов'язкових освітніх компонент професійної підготовки щодо роз'яснення відмінності посад і типів закладів її проходження.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

1) 2024 року № 266 «Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14 березня 2024 року за № 379/41724 (<http://surl.li/hpuqfq>). Зазначений документ є чітким, зрозумілим, достатньо структурованим, не містить дискримінаційних положень. У вкладці «Приймальна комісія», «Правила прийому» подається актуальна інформація у відповідності до особливостей проведення вступної кампанії поточного 2024 року: реєстрація та матеріали ЄВІ/ЄФВВ, ТЗНК (<http://surl.li/joakml>); приклади написання мотиваційного листа (<http://surl.li/mwzoyl>), алгоритм дій пільгових категорій вступників, обсяги державного замовлення та розподіл ліцензійних місць, програми для підготовки до вступних іспитів з іноземної мови, уточнення щодо подачі військово-облікових документів, терміни вступної кампанії тощо. Окремо подано покрокову інструкцію вступника від самостійної реєстрації електронного кабінету з уточненням спеціальних умов вступу (<http://surl.li/qtyjyq>) з подальшим оприлюдненням результатів фахових вступних випробувань (<http://surl.li/vuniph>), термінами вступної кампанії і вартістю навчання (<http://surl.li/qjnhbr>). Ліцензійний обсяг на спеціальності 016 Спеціальна освіта (Логопедія) – 65 –денна форма навчання (з них державне замовлення – 5), 95 – заочна форма навчання (з них державне замовлення – 5) (<http://surl.li/zkftgd>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

2) Для зручності абітурієнтів ОПП «Інклюзія в освіті» на сайті кафедри логопедії та інноваційних тех.в інклюзії (<http://surl.li/oazcdb>) у вкладці «Абітурієнтам-загальна інформація» дублюється та уточнюється уся необхідна інформація щодо організації та проведення вступної кампанії з сайту ЗВО (<http://surl.li/yfqaoh>). У відповідності до «Правил прийому до ПНУ ім.В.Стефаніка» (<http://surl.li/hpuqfq>) для здобуття ступеня магістра приймаються вступники на основі НРК 6 або НРК 7. Після реєстрації особистого електронного кабінету в ЄДЕБО з усіма необхідними документами, здобувач має право приймати участь у конкурсному відборі на навчання для здобуття ступеня магістра: за НРК 6 - за результатами ЄВІ 2023/2024 рр.. та ЄФВВ, на основі НРК 7 - замість результатів ЄВІ (обох компонентів) використовуються результати співбесіди з іноземної мови, а замість результатів ЄФВВ - результат фахового іспиту. За умови наявності підстав для спеціальних умов участі у вступній кампанії, вступнику необхідно особисто або електронною поштою звернутися до Приймальної комісії та надати підтвержуючі документи. У разі подання документів на участь у вступних випробуваннях особами з особливими освітніми потребами університет забезпечує відповідні умови для проходження ними співбесід, фахових іспитів та вступних іспитів. Конкурсний відбір проводиться на основі конкурсного балу та розгляду мотиваційних листів, що є обов'язковою умовою при реєстрації електронного кабінету абітурієнта. Конкурсний бал розраховується: конкурсний бал (КБ) = 0,2 × П1 + 0,2 × П2 + 0,6 × П3, де П1 – оцінка тесту загальної навчальної компетентності ЄВІ; П2 – оцінка тесту з іноземної мови ЄВІ; П3 – оцінка ЄФВВ або оцінка фахового іспиту (предметного тесту ЄФВВ з педагогіки та психології). «Програма фахового вступного випробування з педагогіки та психології» (<http://surl.li/vudknh>) «має комплексний характер та спрямована на перевірку рівня фундаментальних і фахових психолого-педагогічних компетентностей, готовності та здатності абітурієнтів до вирішення навч.-проф. і науково-дослідних завдань», що відповідає нормативним законопроектам МОНУ від 14 березня 2024 року № 379/41724.

Результати інтерв'ювання здобувачів підтвердили факт прозорості та зрозумілості під час вступної кампанії як 2023, так і 2024 років.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

У ПНУ ім. В. Стефаніка функціонують низка оприлюднених Положень, які регулюють механізм визнання програмних результатів навчання, здобутих на інших ОП, зокрема під час академічної мобільності: "... про організацію освітнього процесу в ПНУ..." (<http://surl.li/xcwkc>), "... про академічну мобільність учасників освітнього процесу..." (<http://surl.li/gcsweli>), «...про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти...» (<http://surl.li/rbxtan>). На ОПП «Інклюзія в освіті» за 2023-2024 н. р. приклади реалізації академічної мобільності здобувачів наразі відсутні. Під час інтерв'ювання здобувачі підтвердили, що ознайомлені з механізмами щодо визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Випадки внутрішньої мобільності здобувачів на освітній програмі станом на сьогодні відсутні. Але, за запевненнями гаранта під час зустрічей, йде робота з укладення відповідних угод з Херсонським державним університетом, Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини, КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Разом із тим, науково-педагогічними працівниками ОПП «Інклюзія в освіті» реалізується як внутрішня, так і міжнародна академічна мобільність, а саме систематично проходять наукові стажування, підвищення кваліфікації: О. Джус (Польща, Нідерланди, проєкт Erasmus+, наказ №684 від 22.11.17 р. про створення адмін. та академ. груп для реалізації проєкту), З. Ленів (Хорватія), тощо - зведена інформація про викладачів надана до НА (таблиця 2), а також в системі запитів (Відповідь п.3).

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

3) Алгоритм визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти на ОПП «Інклюзія в освіті» визначено відповідним Положенням (<http://surl.li/zldfkm>), що розроблено у відповідності до вимог Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту», Наказу МОН України від 8.02.2022 р. №130 «Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», в якому чітко прописані концептуальні засади, принципи та напрями реалізації, порядок та процедури зазначеного процесу та є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Зарахування результатів неформальної освіти можливе через вивчення як обов'язкових, так і вибіркового компонент, та здійснюється одноосібним рішенням декана за певних умов, або експертною комісією кафедри за відповідним висновком-рекомендацією. З II семестру здобувач може проходити неформальну/інформальну освіту, наприклад на освітніх платформах «Prometheus», «EdEra», ГО «Асоціація Логопедів України», «Цифрова освіта», «Всеосвіта» та ін. (<https://fu.pnu.edu.ua/stazhuvannia> на сайті факультету у вкладинці "стажування"). Однак, практики застосування вказаних правил, а саме: процедури перезарахування кредитів і врахування неф. освіти, на відповідній ОП не було. Але ж, здобувачі освіти ОПП «Інклюзія в освіті» широко використовують можливості здобуття неформальної освіти (<http://surl.li/arwhel>, <http://surl.li/faayap>), та поповнюють і поглиблюють знання, отримані під час лекцій, практичних і семінарських занять.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У ПНУ імені Василя Стефаніка приділяється особлива увага до організації та проведення вступної кампанії, на сайті у зрозумілій і зручній формі висвітлено необхідні нормативні документи, графіки, що позитивно впливає на збільшення контингенту (п. 3.1, 3.2). На ОПП «Інклюзія в освіті» НПП реалізують міжнародну академічну мобільність, у нормативних документах ПНУ прописано механізм визнання ПРН (п. 3.3). Разом із тим, приклади реалізації академічної мобільності здобувачів та процедури перезарахування кредитів і врахування неформальної освіти, на відповідній ОП наразі відсутні. Враховуючи значний рівень узгодженості за всіма підкритеріями та незначні неточності щодо підкритерію 3.3 та 3.4, які можуть бути виправлені до початку нового 2025 навчального року, членами ЕГ було констатовано рівень В за 3 Критерієм.

Недоліки

1. Відсутність реалізації академічної мобільності здобувачів ВО. 2. Відсутність висвітлення розгляду питань деканатом і, на засіданнях кафедри щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

Рекомендації

1. До початку нового 2025-2026 р.р. варто розробити стратегію реалізації академічної, в т.ч. і міжнародної мобільності ЗО. 2. Запровадити практику розгляду питань деканатом і, на засіданнях кафедри щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Подавати повну інформацію у протоколах засідань кафедри щодо прийняття рішення або відмови у визнанні результатів неформальної та/або інформальної освіти, до кінця навчального 2024 -2025 року.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Організація навчання на ОП регулюється Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів в ПНУ (<http://surl.li/zbnobz>). ОП реалізується у формах: аудиторні заняття, самостійне навчання, практична підготовка та контрольні заходи з використанням традиційних (словесні, наочні, практичні), інтерактивних (кейс-стаді, дискусії, «мозковий штурм» та ін.), інноваційних методів (компетентнісний метод, проєктно-дослідницький), методів дистанційного навчання, діджитал-інструментів, традиційних платформ (ZOOM, Google Meet, Cisco Webex) та навчальної платформи власної розробки ЗВО (<https://d-learn.pnu.edu.ua>). Під час аналізу відомостей самооцінювання, результатів опитувань (<http://surl.li/mstdwn>, п.1.7), фокус-груп з'ясовано, що реалізація АС та студентоцентрованого підходу ґрунтується на виявленні потреб ЗО шляхом вивчення документації, комунікації в академічних групах, особистим зверненням до старости чи студентського самоврядування. Побудова індивідуальної освітньої траєкторії враховує вільний вибір форми навчання та її зміни (<http://surl.li/zbnobz>), освітніх компонентів (<http://surl.li/jfskys>), бази практики (<http://surl.li/vuxtpd>, с.6), теми кваліфікаційної роботи (<http://surl.li/gxfqpa>). ЗО мають право на академічну мобільність (<https://griml.com/ADxy2>), вибір виду неформального навчання та визнання його результатів (<https://griml.com/hh46g>), участь в обговоренні ОП (відп. на запит 1; 3), висвітлення власних поглядів, позицій; вибір науково-практичних заходів та наукових журналів для апробації результатів дослідження. АС НПП включає право самостійного вибору методів навчання та викладання, тематики, змісту навчальних занять, самостійної роботи та літератури з урахуванням сучасних підходів і методик, що закріплено Статутом університету (<https://griml.com/51Vsr>). Учасники освітнього процесу мають право висловлювати свої зауваження та пропозиції через «гарячу лінію» зв'язку з ректором (rector@pnu.edu.ua). Відповідно до п.4 Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів в ПНУ (<http://surl.li/zbnobz>) на даній ОП реалізується очна форма із використанням технологій дистанційного навчання, відповідно на порталі Університету діє навчальна платформа власної розробки ЗВО (<https://d-learn.pnu.edu.ua>), створено умови вільного доступу до інформаційних та бібліотечних ресурсів (<http://surl.li/mgfwlf>). Рівень задоволеності ЗО методами навчання і викладання відповідає «високому» відповідно до проведеного опитування (<http://surl.li/dsewih>; п. 3.13; п.3.14; п.5:6). Аналіз нормативної бази університету, силабусів ОК, навчально-методичного забезпечення дисциплін, участь у фокус-групах підтвердили, що форми і методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання. Освітній процес відповідає вимогам законодавства.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Аналіз звіту самооцінювання і порталу Університету (<https://pnu.edu.ua/>, <https://pnu.edu.ua/studentam-2/>), веб-сторінок факультету (<https://fu.pnu.edu.ua/pro-fakultet/>), кафедри (<http://surl.li/htbxka>, <http://surl.li/opbgmy>) засвідчив вільний доступ до документів, що регламентують освітній процес: освітньої програми (<http://surl.li/ulzvja>), графіка навчального процесу, розкладу занять, дзвінків тощо (веб-вкладка «Студентам» (<https://pnu.edu.ua/>)), електронного розкладу (<http://asu.pnu.edu.ua>), електронного журналу академічної групи (<http://asu.pnu.edu.ua>), силабусів (<http://surl.li/vtzhre>), навчально-методичних матеріалів через систему університетської дистанційної платформи (<https://d-learn.pnu.edu.ua>). Під час фокус-груп з'ясовано, що усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання

шляхом розміщення її в ОП (<https://kpoit.pnu.edu.ua/osvithnia-prohrama/>), силабусах ОК (<http://surl.li/vtzrhe>), на навчальній платформі (<https://d-learn.pnu.edu.ua>); інформування гарантом ОП, викладачами на першому занятті; особистої комунікації зі ЗО через e-mail, Viber, Google Classroom тощо. Втім, згідно п.1, розділу 2 Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів в ПНУ (<http://surl.li/zbnobz>, ст. 47) зміст силабусів ОК1, ОК2, ОК9 потребує доповнення інформацією щодо результатів навчання (п. 4), завданнями самостійної роботи (п.5 «Самостійна робота»); ОК1, ОК8 – уточнення формату дисципліни (п.1 «Загальні положення»). Аналіз навчальної платформи D-Learn засвідчив недостатнє наповнення її навчально-методичним матеріалом, зокрема відсутністю інструктивно-методичних вказівок до практичних, семінарських занять, завдань самостійної роботи. Задовolenість ЗО доступністю інформації підтверджено опитуванням (<http://surl.li/dsewhi>; п.1.7) і оцінюється у 4,5 балів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень за ОП шляхом написання кваліфікаційної роботи (<http://surl.li/zkrxkp>), науково-дослідної та виробничої практик (СК10, СК11) (<https://kpoit.pnu.edu.ua/sylabusy/>), участі у щорічних звітних наукових конференціях (<https://kpoit.pnu.edu.ua/science/>), науково-практичних заходах (<http://surl.li/ohjedw>, <http://surl.li/guxemh>), конкурсах студентських наукових робіт, публікаційної діяльності (А.Меднзатюк, Н.Радиш, І.Баранюк, І.Мартинюк, Ю.Черевата, Г.Фодчук) (відп. на запит 3), що підтверджено під час аналізу відомостей самооцінювання, фокус-груп зі здобувачами освіти та НПП. На веб-сайті факультету презентована веб-сторінка «Наукова робота» з напрямками діяльності (<https://fu.pnu.edu.ua/naukova-robota/>). На веб-сторінці кафедри представлено результати наукової роботи ЗО (<https://kpoit.pnu.edu.ua/science/>). Під час фокус груп з'ясовано перспективу в активізації роботи наукового гуртка «Інклюзивна політика в управлінні» (науковий керівник: О.Джус) (<http://surl.li/cksbfr>). Отримана інформація свідчить про залучення здобувачів освіти до наукової діяльності, що забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Аналіз відомостей самооцінювання, нормативних документів ЗВО (<https://griml.com/RCZHk>), інформації, отриманої у фокус-групах засвідчив, що оновлення ОП, змісту силабусів ОК відбувається на основі наукових досягнень у галузі спеціальної освіти та здобутків у сфері інклюзивного навчання і інклюзії, рекомендацій стейкхолдерів, здобувачів освіти, що відображено у протоколах засідання кафедри (відп. на запит 1; 3). Вдосконалення змісту ОК ґрунтується на результатах закордонного стажування НПП (О. Джус, ОК2, тема 2 – доповнено питанням «Інноваційні технології у проєктній діяльності», тема 3 – «Коучингові технології в освіті»; ОК11, тема 1 – «Сутність процесів адаптації та модифікації для вдосконалення процесу освіти учнів з особливими освітніми потребами», тема 2 – «Технології індивідуального навчання», тема 3 – «Визначення пріоритетів у навчанні учнів з особливими освітніми потребами»; З. Ленів, ОК1, тема 1 – «Цифрова інклюзія та доступність»); проведення індивідуального дослідження (О. Джус, ОК6, тема 6 – «Роль асистента вчителя в діяльності команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами» (<http://surl.li/lrsayd>)); проєктної діяльності (О.Джус, ОК10, тема 3 – «Спільне викладання як запорука успішної взаємодії вчителя та асистента вчителя»); досвіду тренерської роботи з соціальної інклюзії табору «SkillUP to Social Inclusion» МГО «Інститут Суспільних Ініціатив», ЕУФ) у напрямі роботи з обдарованою молоддю (О.Джус, ОК11); практичного досвіду і тренерської діяльності (В. Мицько, ВК «Психологія професійного здоров'я», тема 6 – «Терапія самоспівчуття (Selfcompassion) у здоров'язберігаючій поведінці», тема 8 – «Терапія прийняття»). Вищезазначені оновлення зафіксовано у протоколі засідання кафедри №1 від 5 січня 2024 року. Аналіз таблиці 2 засвідчив наявність публікацій наукового і навчально-методичного характеру, що корелюються з ОК. Втім, наявні поодинокі випадки включення власних публікацій авторів навчальних курсів до списку рекомендованої літератури у силабусах ОК1, ОК5, ОК8. Виявлено відсутність розмежування базової і додаткової літератури у силабусах ОК6, ОК7, ОК10, ОК11 (<http://surl.li/vtzrhe>). Рекомендовано доповнити список літератури у силабусах публікаціями авторів курсу, що корелюються з відповідним ОК та здійснити розмежування на базову, додаткову літературу і інформаційні ресурси у силабусах ОК6, ОК7, ОК10, ОК11.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Під час фокус груп підтверджено можливість інтернаціоналізації ЗВО згідно Стратегії інтернаціоналізації (<http://surl.li/chiewu>), Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу (<http://surl.li/bkdvws>); У ПНУ функціонує Відділ міжнародних зв'язків (<http://surl.li/qapxfr>; <http://surl.li/fqpkds>), розроблено нормативну базу щодо прийому іноземних представників та делегацій (<http://surl.li/hgsyvo>). ЗО мають можливість отримати другий диплом, навчаючись у магістратурі провідних університетів Республіки Польща (<http://surl.li/ivhdnb>). Університетом укладено договори з різними міжнародними організаціями (<http://surl.li/fdagbn>), відбувається запрошення гостей лекторів (<http://surl.li/duxiwi>). НПП та здобувачі освіти мають безкоштовний доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus/Web of Science на веб-сторінці «Наукова бібліотека» порталу Університету. НПП, що забезпечують ОП, проходять міжнародне наукове стажування та/або підвищення

кваліфікації (О.Джус, З.Ленів, В. Мицько) (відп. на запит 3), є учасниками міжнародних наукових та освітніх проєктів (М. Байляк, О. Джус); публікуються у закордонних виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз Scopus/Web of Science (М. Байляк, О.Джус, З. Ленів, М. Пікуляк), беруть участь у міжнародних науково-практичних заходах, активно вивчають досвід упровадження освітніх програм з логопедії в Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, зокрема ОК 2 доповнено темами «Аналіз даних, отриманих у дослідженні», «Проектування експериментальних випробувань». На основі аналізу зазначеної магістерської програми відбулася розробка ВК «Професійна мовленнєва практика майбутнього логопеда» і «Психологія професійного здоров'я», введено до циклу ВК «Антенатальний розвиток», «Раннє втручання», «Практикум з логопедії», «Основи теорії мовленнєвої діяльності». М.Байляк є членом редакційної колегії журналу «Biomed Research International», що індексується у Scopus та Web of Science <https://www.hindawi.com/journals/bmri/editors/>). Втім, прикладів міжнародної академічної мобільності ЗО, залучення іноземних ЗО на даній ОП не виявлено. Рекомендуємо посилити співпрацю із закордонними ЗВО у напрямі визначення стратегії організації міжнародної академічної мобільності ЗО, запрошення гостьових лекторів та реалізації укладених міжнародних угод про співпрацю.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі «Інклюзія в освіті» мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація. ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень. Викладачі ОП «Інклюзія в освіті» оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти. У ПНУ імені Василя Стефаника діє навчальна платформа власної розробки, НПП беруть участь у міжнародних наукових та освітніх проєктах (М. Байляк, О. Джус); активно публікуються у закордонних виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз Scopus/Web of Science (М. Байляк, О.Джус, З. Ленів, М. Пікуляк), мають членство у редакційної колегії журналу «Biomed Research International», що індексується у Scopus та Web of Science (М. Байляк). Виявлені недоліки (недостатня наповнюваність силабусів інформацією відповідно до його розділів, навчальної платформи - навчально-методичними матеріалами, відсутність прикладів реалізації укладених угод із міжнародними організаціями та міжнародної академічної мобільності НПП) не є критичними і можуть бути виправлені до початку нового навчального року, що відповідає рівню В за критерієм 4.

Недоліки

Відсутність у змісті силабусів ОК1, ОК2, ОК9 інформації щодо результатів навчання (п.4), завдань самостійної роботи (п.5); ОК 1, ОК8 – формату навчання (п. 1). Наявність поодиноких випадків включення власних публікацій авторів навчальних курсів до списку рекомендованої літератури у силабусах ОК1, ОК5, ОК8. Відсутність розмежування базової і додаткової літератури і інформаційних ресурсів у силабусах ОК6, ОК7, ОК10, ОК11. Відсутність на навчальній платформі D-Learn інструктивно-методичних матеріалів до практичних, семінарських занять, завдань самостійної роботи. Відсутність прикладів реалізації укладених угод із міжнародними закладами, організаціями. Відсутність прикладів реалізації міжнародної академічної мобільності ЗО.

Рекомендації

НПП до початку навчального року доповнити зміст силабусів у п. 4. ОК1, ОК2, ОК9 - інформацією щодо результатів навчання, у п. 5 - завданнями самостійної роботи, у п.1 ОК1, ОК8 – вказати формат навчання. НПП до грудня 2024 року доповнити список літератури публікаціями авторів курсу, що корелюються з відповідним ОК та здійснити розмежування на базову, додаткову літературу і інформаційні ресурси у силабусах ОК6, ОК7, ОК10, ОК11. НПП до початку навчального року представити на навчальній платформі D-Learn інструктивно-методичні матеріали до практичних, семінарських занять, завдань самостійної роботи Гаранту та проєктній групі активізувати взаємодію із закордонними закладами, організаціями на основі укладених угод. Гаранту та проєктній групі до початку навчального року розробити стратегію реалізації міжнародної академічної мобільності ЗО.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів, критерії оцінювання навчальних досягнень ЗО чітко регламентовані нормативними документами: Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ПНУ (<http://surl.li/yuruwl>), Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/jqnatu>) та Положенням про моніторинг якості рівня знань здобувачів вищої освіти ПНУ (<http://surl.li/ggxyki>). Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів є чіткими і зрозумілими. Контроль досягнення ПРН здійснюється у формі поточного, модульного та семестрового підсумкового (залік/екзамен) контролів, атестації (публічний захист кваліфікаційної роботи). Як внутрішній аудит системи управління якістю освіти є відстрочений контроль або контроль залишкових знань (ректорський контроль), що проводиться після складання підсумкового контролю з певної ОК. Поточний контроль передбачає усні відповіді, виконання письмових завдань, тестових завдань на практичних заняттях, результати індивідуальної та самостійної роботи, контрольні письмові роботи. За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у науково-дослідній роботі, зокрема в олімпіадах, конкурсах нараховуються додаткові бали у межах вивчення ОК (<http://surl.li/jqnatu>, п.2). Семестровий контроль у формі заліку визначається як сума оцінок (підсумкова оцінка) за поточний контроль знань та результатів складання змістових модулів. Екзамен проводиться у письмовій, усній, письмово-усній формі та/або у формі тестових екзаменаційних завдань. Результати екзамену оцінюються у балах (максимальна кількість – 50) та включаються у підсумкову оцінку з навчальної дисципліни. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується як сума оцінок за складання змістових модулів та екзаменаційної оцінки (максимальна кількість – 100 балів). У результаті інтерв'ювання НПП та ЗО підтверджено прозорість і доступність інформації щодо змісту, форми проведення контрольних заходів та критеріїв оцінювання з кожної ОК шляхом відображення у силабусах, які знаходяться у відкритому доступі на сайті кафедри (<http://surl.li/iamtr>), електронних академічних журналах (<https://webportal.pnu.edu.ua>). Втім, у змісті силабусу ОК 8 потребує редагування інформації щодо оцінювання семестрового контролю (заліку). Вищезазначена інформація повідомляється кожним викладачем ОК на початку її вивчення. Відбувається додаткове уточнення критеріїв оцінювання перед проведенням контрольних заходів, інформування про види контролю здійснюється через електронний розклад, інформаційні стенди, навчальну платформу. Аналіз навчальної платформи D-Learn засвідчив відсутність диференційованої системи оцінювання за видами діяльності, завдань. Результати проведеного онлайн-опитування здобувачів освіти засвідчили об'єктивність і зрозумілість методів та критеріїв оцінювання на ОП (<http://surl.li/wfiwql>, п.4.3).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Атестації здобувачів вищої освіти відповідає вимогам стандарту вищої освіти (<http://surl.li/akldxe>) й здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Проведення атестації здобувачів на даній ОП врегульовано Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/qcxwjj>). Терміни проведення атестації визначені відповідним навчальним планом. Кафедрою розроблені методичні рекомендації з написання кваліфікаційних робіт, де наведено їх орієнтовну тематику (<http://surl.li/xilfoj>). Усі кваліфікаційні роботи проходять внутрішню перевірку на наявність академічного плагіату (Plagiat.pl (<https://plagiat.pl>)). Роботи, у яких виявлені його ознаки, не допускаються до публічного захисту. На час проведення експертизи на даній ОП атестація здобувачів не відбувалася, у зв'язку з першим випуском у 2024 році.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядку оскарження результатів та повторного проведення контрольних заходів, що регулюється низкою нормативних документів ПНУ, зокрема: Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/rkyuaa>), «Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (<http://surl.li/jwojaa>), Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (<http://surl.li/tvllao>), Положенням про моніторинг якості рівня знань здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/evltvu>), Положенням про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/chllla>), що розміщені у вільному доступі на порталі Університету (<http://surl.li/twjtyq>), у

«Студентському путівнику» (<http://surl.li/arsqp>). На даній освітній програмі не зафіксовані випадки оскарження процедури та результатів контрольних заходів, повторного їх проходження, що підтверджено гарантом ОП, НПП та здобувачами. ЗО можуть повідомити про конфліктні ситуації, висловити пропозиції через електронну скриньку для спілкування (rector@pnu.edu.ua), електронну форму звернень студентів на «гарячу лінію ректора» (<http://surl.li/bhdmc>). Під час фокус груп здобувачі позитивно оцінили наявний комплекс контрольних заходів, об'єктивність, чіткість, зрозумілість, доступність процедури оцінювання (повідомлення в усній формі, через навчальну платформу, розміщення інформації у силабусах), засвідчили обізнаність щодо процедури перескладання, оскарження та врегулювання конфліктних ситуацій, передбачених університетом, що підтверджено і результатами анкетування (<http://surl.li/dsewih>).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика, стандарти та процедури дотримання АД в ПНУ регулюються Положенням про запобігання академічному плагіату в ПНУ (<http://surl.li/wzcwma>); Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти ПНУ (<http://surl.li/uvksac>); Положенням про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (<http://surl.li/huxbir>); Кодексом честі ПНУ (<http://surl.li/zonfkr>). В університеті діє відділ запобігання та виявлення корупції (<http://surl.li/fsuyhx>), комісія з питань етики та академічної доброчесності (<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-03-polozhennia-pro-komisiuu-z-pytan-etyky-ta-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>), наявна гаряча лінія з ректором (<http://surl.li/lfvph>), запроваджено електронні системи опитування (<http://surl.li/dsewih>). Учасники ОП мають вільний доступ до перевірки (однин раз безкоштовно) наукових текстів на академічний плагіат через систему (Plagiat.pl) (<https://plagiat.pl>). Під час аналізу відомостей самооцінювання та фокус-груп встановлено, що популяризація АД здійснюється шляхом ознайомлення учасників освітнього процесу з відповідними нормативними документами, що представлені у вільному доступі на порталі Університету у веб-вкладці «Академічна доброчесність» (<http://surl.li/rmebmf>) та Студентському путівнику (<http://surl.li/hvfchv>); дотримання Кодексу честі (<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-04-kodeksu-chesti-prykarpat'skoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyuka.pdf>), що встановлює загальні морально-етичні принципи та правила поведінки усіх учасників освітнього процесу; підписання декларації про дотримання АД; організації і участі в інформаційних заходах (наприклад, семінар «ПРОдоброчесність: інструменти впровадження в діяльність закладу вищої освіти» (<http://surl.li/argljh>); інтелектуальні ігри «Що? Де? Коли?» (<http://surl.li/gtjpmi>); онлайн-семінар «Академічна доброчесність та її інструменти» (<http://surl.li/wmenky>)). Результати опитування адміністрації НПП, ЗО засвідчили дотримання у ЗВО академічної доброчесності та свободи (<http://surl.li/yulctv>, п.1.7). Інформацію щодо АД розміщено в силабусах ОК. Під час фокус-груп підтверджено системну роз'яснювальну роботу щодо питань АД. Фактів порушення АД за даною освітньою програмою не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Форми контрольних заходів, атестації, критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем освіти результатів навчання і оприлюднюються заздалегідь. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, порядок оскарження їх результатів та повторного проходження, політики і процедури дотримання академічної доброчесності, її активна популяризація («Студентський путівник» (<http://surl.li/hvfchv>), «Кодекс честі», семінар «ПРОдоброчесність: інструменти впровадження в діяльність закладу вищої освіти», інтелектуальні ігри «Що? Де? Коли?»)). Виявлені недоліки (некоректність у формулюванні отримання семестрового контролю, відсутність диференційованої системи оцінювання завдань та видів діяльності на навчальній платформі) не є критичними і можуть бути виправлені до початку нового 2025 року, що відповідає рівню В за критерієм 5.

Недоліки

Некоректне формулювання у змісті силабусу ОК 8 інформації щодо оцінювання семестрового контролю (заліку). Відсутність на навчальній платформі D-Learn диференційованої системи оцінювання за видами діяльності, завдань.

Рекомендації

Науково-педагогічним працівникам, які забезпечують реалізацію освітньої програми «Інклюзія в освіті», до нового навчального року редагувати інформацію щодо порядку отримання здобувачами освіти заліку в ОК 8. Науково-

педагогічним працівникам, які забезпечують реалізацію освітньої програми «Інклюзія в освіті», до нового навчального року представити на навчальній платформі D-Learn диференційовану систему оцінювання за видами діяльності, завдань.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Кваліфікація, професійний досвід, наукові публікації викладачів є відповідними до ОК, що дозволяє забезпечити досягнення визначених програмою цілей та програмних результатів навчання. Кадрове забезпечення ОП, освітнього процесу, розподіл навчальних дисциплін між НПП регулюється відповідними Положеннями (<http://surl.li/rmxqht>; <http://surl.li/zjfcim>). Встановлено, що 100% викладачів, які забезпечують викладання на ОП, мають науковий ступінь та/або вчене звання, з них 33% – ступінь доктора наук та вчене звання професора (О.Джус, М. Байляк). 50% викладачів мають базову освіту зі спеціальності 016 Спеціальна освіта (О. Джус, З. Ленів, Н. Сікарчук), з них 1 особа позаштатна (Н. Сікарчук). Науковий ступінь кандидата наук зі спеціальності 016 Спеціальна освіта (13.00.03 – корекційна педагогіка) мають 2 викладача (З. Ленів, Н.Сікарчук). У результаті аналізу таблиці 2 та зустрічі з гарантом і академічним персоналом виявлено, що викладачі ОП виконують п.38 Ліцензійних вимог, проходять підвищення кваліфікації (стажування), зокрема – міжнародне (О.Джус, З. Ленів); беруть участь у проєктній діяльності (О.Джус, М. Байляк), є організаторами тренінгів та вебінарів (О. Джус, З. Ленів), членами редакційної колегії (М. Байляк є членом редколегії наукового видання «Biomed Research International», що індексується у науково-метричній базі Scopus та Web of Science). Аналіз публікаційної діяльності засвідчив наявність статей у фахових та закордонних виданнях, зокрема тих, що входять до міжнародних наукометричних баз даних Web of Science, Scopus (О. Джус, З. Ленів, М. Байляк, А. Бойчук), монографій (О.Джус), навчально-методичних праць (А.Бойчук), що корелюються з ОК.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Процедури конкурсного добору викладачів відбуваються відповідно до «Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників ПНУ» (<http://surl.li/pxlkdv>), організовуються та проводяться конкурсною комісією, що діє згідно «Положення про конкурсну комісію університету» (<http://surl.li/irxdw>). Під час фокус-груп підтверджено, що конкурс на заміщення посад НПП проводиться з дотриманням таких принципів: відкритості, гласності, таємного та вільного волевиявлення, добровільної участі у виборах, демократичності, забезпечення рівності прав учасників виборів. Прозорість і доступність проведення конкурсного відбору підтверджується розміщенням необхідної інформації щодо організації і результатів проведення на порталі Університету (веб-сторінка «Публічна інформація», «Конкурс на заміщення посад» (<https://pnu.edu.ua/>)); веб-сторінка відділу кадрів (<https://griml.com/Ny67y>). Під час фокус груп уточнено алгоритм проведення цієї процедури, об'єктивність і неупереджене ставлення до претендентів, врахування під час конкурсного відбору відповідність претендента загальним вимогам згідно вищезазначеного Положення (п.3 розділ 1 (<http://surl.li/pxlkdv>), Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності щодо освітніх компонентів (<http://surl.li/pxlkdv>), з урахуванням рейтингового оцінювання (<https://fu.pnu.edu.ua/rejtynh-vykladachiv/>) та результатів опитування здобувачів освіти «Викладач очима студентів», узагальнені результати якого було надано ЕК. Втім, результатів даного опитування не виявлено у вільному доступі. Рекомендовано презентувати результати опитування здобувачів освіти «Викладач очима студентів» на порталі Університету.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

ЗВО використовує потенціал роботодавців шляхом рецензування ОП (Л. Михайлова, О. Шиян, Л. Чулак, Н. Бойчук, В. Мельник, Н. Сікарчук, О. Якимів), обговорення ОП (<http://surl.li/bbvtfe>); оцінювання якості освітнього процесу на ОП (відп.1, <http://surl.li/atowxh>, <http://surl.li/adotyh>), визначення баз виробничих практик (<http://surl.li/knhvnd>); сприяння у працевлаштуванні здобувачів (<http://surl.li/ojzfi>). Роботодавці мають можливість ознайомитися з: проєктом ОП на веб-сторінці «Навчально-методичний відділ» (<https://nmv.pnu.edu.ua/proiekt-inkliuzivna-osvita/>) з можливістю надання пропозицій через електронну адресу; ОП - на веб-сторінці кафедри («Навчально-методична робота», «Освітня програма»); результатами опитування, проведені Центром якості ПНУ та випусковою кафедрою;

матеріалами для узгодження за результатами обговорення ОП (<http://surl.li/deyhap>). Відгуки та пропозиції щодо ОП повідомляються через опитування, під час комунікацій з учасниками ПГ та гарантом, обговорюються на засіданнях кафедри (відп.1, <http://surl.li/atowxh>, <http://surl.li/adotyh>). Інтерв'ювання роботодавців, результати анкетування стейкхолдерів на предмет оцінювання ними ОП засвідчили, що 91,7% респондентів підтвердили відповідність ОП вимогам, а лише 8,3% – мали пропозиції щодо збільшення годин на практичну підготовку та розробку програми для асистентів вчителя і дитини (<http://surl.li/uvaorq>). Результати аналізу відомостей самооцінювання та роботи фокус-груп засвідчили залучення до ОП професіоналів-практиків зі сфери логопедії, медицини, реабілітології, психології, інклюзії шляхом: викладання ОК фахівцями ззовні: ВК «Нейрологопедія» – Е. Данілавічюте (с.н.с., зав. лабораторії логопедії ІСПП імені М. Ярмаченка НАПН України); ОК 9 – Н.Січкачук (заст. директора ВРС ЗОШ «Надія»); ВК «Антенатальний розвиток», ВК «Раннє втручання» – Н. Митник (канд. мед.наук, доц., заст. мед. директора хірургічної та неонатальної роботи КНП «Івано-Франківська ОДКЛ»); викладання штатними фахівцями, що мають практичний досвід роботи: ВК «Психологія професійного здоров'я» – В. Мицько (канд. псих. наук, доцент, приватна психотерапевтична практика); ВК «Основи теорії мовленнєвої діяльності» – Г. Лукачович (вчитель-логопед Центру розвитку мовлення та психологічної допомоги «Основа»); ВК «Ігри в логопедичній роботі», ВК «Практикум з логопедії» – А. Федорів (керівниця Центру розвитку «Основа»); зустрічей з практиками і науковцями: Т.Кудярьска (зав. логопед. пункту ДОО Івано-Франківської міської ради (PhD)); Н.Пиляєва (наук. співр.-консульт. компанії Логозон-Україна (<http://surl.li/ypcrth>)); Л.Павлюк (переможниця національної премії Global Teacher Prize Ukraine); проведення гостьових лекцій – Н. Кваша (<http://surl.li/fyipub>), І.Кузава (<http://surl.li/dxxwdk>). Усі події висвітлюються на порталі Університету (<https://pnu.edu.ua/en/>), веб-сторінці кафедри (<https://kpoit.pnu.edu.ua/>).

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Під час роботи фокус-груп підтверджено, що професійному зростанню НПП сприяє: проходження курсів підвищення кваліфікації/стажування, участь у міжнародних наукових проєктах, тренінгах з інноваційних методик викладання, наукових конференціях та публікаційна діяльність, що представлено у таблиці 2 відомостей самооцінювання та відкритому доступі на веб-сторінці кафедри у веб-вкладках «Викладацький склад» (<http://surl.li/qrkwfj>), «Наукова робота» (<https://kpoit.pnu.edu.ua/science/>), «Проєкти» (<http://surl.li/axvqnt>). На підтримку науково професійного розвитку викладачів Університетом розроблено «Путівник для науковця» (<http://surl.li/sadpik>), організовано безкоштовні курси з англійської мови (розпорядження № 72-р від 20.06.23, №155-р від 03.09.24 <https://griml.com/3NX4Q>), тренінговий курс підвищення кваліфікації «Університет майбутнього: секрети успішного управління в освіті». Професійному зростанню НПП сприяє функціонування в Університеті Навчально-наукового центру професійної кар'єри та освіти впродовж життя (<http://surl.li/yrnglo>). Моніторинг професійного рівня відбувається за допомогою щорічного рейтингового оцінювання (<https://fu.pnu.edu.ua/rejtynh-vykladachiv/>). Система стимулювання розвитку викладацької майстерності визначено у Колективному договорі (далі КД (<http://surl.li/wwiht>), Положенні про рейтингове оцінювання ефективності роботи науково-педагогічних працівників Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://griml.com/3HyQB>), що реалізується через преміювання (п. 4.13 КД), зокрема одноразових премій за успішний захист кандидатської чи докторської дисертації, премії науковим керівникам (п. 4.16 КД), за досягнення у професійній діяльності тощо. Під час фокус-груп з керівником та менеджментом ПНУ, академічним персоналом підтверджено матеріальне і моральне стимулювання НПП шляхом: відзначення нагородами, грамотами, подяками, дипломами («Відзнаки, нагороди» <http://surl.li/aegyka>); зменшення годин навчального навантаження завідувачу кафедри (О. Джус), 20% викладачам, які посідають щороку перші місця за рейтинговим оцінюванням, публікують праці у виданнях, що входять до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science (М.Байляк, О.Джус, В.Мицько) та фахових виданнях України. НПП мають можливість отримати надбавку у розмірі 10% за викладання англійською мовою.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Викладачі спроможні забезпечити освітні компоненти. Позитивною практикою є наявність на даній ОП фахівців із науковим ступенем (100%), професійна діяльність яких відповідає змісту ОК. Процедури конкурсного відбору НПП є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу, зокрема зі сфери логопедії, медицини, реабілітології, психології та інклюзії. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності. На підтримку науково професійного розвитку викладачів ЗВО розроблено «Путівник для науковця». Виявлені недоліки щодо відсутності у вільному доступі результатів опитування здобувачів освіти «Викладач очима студентів», публікацій авторів навчальних курсів у списку рекомендованої літератури та диференціації на базову і додаткову у силабусах ОК не є критичними і можуть бути усунені до початку нового навчального року, що відповідає рівню В за критерієм 6.

Відсутність у вільному доступі на порталі Університету результатів опитування здобувачів освіти «Викладач очима студентів». Відсутність власних публікацій авторів навчальних курсів у списку рекомендованої літератури у змісті силабусів ОК 2, ОК3, ОК4, ОК6, ОК7, ОК 9 ОК10, ОК11. Відсутність у списку рекомендованої літератури диференціації на базову та додаткову у силабусах ОК6, ОК7, ОК10, ОК11.

Рекомендації

Гаранту, перед оновленням освітньої програми, розміщувати її проєкт у вільному доступі для обговорення широкою аудиторією. Гаранту розширити можливості надання пропозицій до проєкту освітньої програми широкому колу зацікавлених осіб через висвітлення контактів (наприклад, електронної пошти), представлених поряд із проєктом. Гаранту до початку нового навчального року запровадити практику представлення результатів опитування здобувачів освіти «Викладач очима студентів» у вільному доступі на порталі Університету чи кафедри. Науково-педагогічним працівникам до початку нового навчального року доповнити список рекомендованої літератури публікаціями авторів курсу, що корелюються з відповідним ОК у силабусах ОК 2, ОК3, ОК4, ОК6, ОК7, ОК 9 ОК10, ОК11.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Під час огляду та обговорення питань стану матеріально-технічної бази з фокус-групами та додатково переглянутого відео (<https://is.gd/Xt47qI>), експертна група встановила, що рівень матеріально-технічної бази є достатнім для забезпечення досягнення цілей та програмних результатів навчання, передбачених ООП. Відповідно нормативних документів, в електронному фонді локальних нормативно-правових документів ПНУ імені В. Стефаніка, що стосуються матеріально-технічного забезпечення (<https://is.gd/Eppqap>), ЕГ засвідчилась, що факультет має достатню кількість аудиторій (№ 5, 108а, 105, 112, 116), що використовуються для підготовки майбутніх фахівців із даної спеціальності. Аудиторії оснащені сучасною комп'ютерною технікою та мультимедійним обладнанням. В ПНУ наявна бібліотека з регулярно оновлюваним фондом (<https://is.gd/5NDTat>), про що затвердив Р.Дзумедзей, директор наукової бібліотеки, під час зустрічі із ЕГ. В університеті також наявний комп'ютерний клас (аудиторія 307). На факультеті створені умови для комфортного навчання і дозволя студентів: працюють кілька їдалень і кафе, є майданчики, просторе та обладнане бомбосховище, актовка та конференц-зала (аудиторія 25). Під час зустрічі із здобувачами вищої освіти і огляду матеріально-технічної бази, Н.Шпитко, студентка 2 курсу заочної форми навчання, М.Поп'юк, старший викладач логопедії та інноваційних технологій в інклюзії, і, А.Федорів, асистент кафедри логопедії та інноваційних технологій в інклюзії, що гуртожиток і корпуси університету оснащені wi-fi з вільним та безоплатним доступом для усіх учасників освітнього процесу. Студенти також можуть проживати в гуртожитках (№1, 4, 5) (<https://is.gd/009QgH>), де у кімнатах розміщуються від 2 до 4 осіб; приміщення обладнані з урахуванням потреб студентів з особливими освітніми потребами (туалети, душ). Студенти даної освітньої програми у гуртожитку не проживають. Здобувачі вищої освіти і академічний персонал також мають відкритий доступ до навчально-методичних матеріалів (<https://is.gd/ioQSDh>, на сайті d-learn <https://is.gd/1Rq3yk>) та веб-сторінки бібліотеки (<https://is.gd/5NDTat>), де можна переглядати каталоги, наукові видання ПНУ, віртуальні виставки, картотеки, періодичні видання, знайомитися з новими надходженнями та користуватися цифровим репозиторієм (<https://is.gd/nNNEwB>). Також в університеті є Спорткомплекс "Олімп", у якому функціонує Спортивний клуб "Наука" (<https://is.gd/tz4Lpu>; <https://is.gd/J9VChb>;) та Академія боротьби Прикарпаття імені Василя Федоришина (<https://is.gd/Dd1dGo>). Задоволенням рівнем матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу підтвердили не тільки під час зустрічей з ЕГ, а й результати опитування студентів "Оцінка якості навчального процесу за весняно-літній семестр 2023-2024" (<https://is.gd/etj15C>), за результатами якого 20 студентів із 26, з кафедри логопедії та інноваційних технологій в інклюзії, оцінили матеріально-технічне забезпечення в 4-5 балів (високий рівень).

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Прикарпатський університет імені Василя Стефаніка забезпечує усіх учасників освітнього процесу вільний та безоплатний доступ до всієї інфраструктури та інформаційних ресурсів, про що експертна група засвідчилась під час

зустрічей з фокус-групами. Зокрема, Р.Дзумедзей, директор наукової бібліотеки, засвідчив експертну групу, що академічний персонал та здобувачі вищої освіти мають вільний і безкоштовний доступ до всіх наявних інформаційних ресурсів, а саме: до електронної бібліотеки (<https://is.gd/5NDTat>), цифрового репозиторію (<https://is.gd/nNNEwB>), віртуальних виставок (<https://is.gd/a3KhYR>), послуги визначення індексу Універсальної Десяткової Класифікації (<https://is.gd/Tc1M3e>), а також до наукометричних баз даних Scopus і Web of Science (<https://is.gd/GawoLe>; <https://is.gd/7oc83g>) та інших електронних ресурсів як в Україні, так і за її межами. Студентки 2 курсу заочної форми, Н.Шпитко і О.Гайдейчук, старший викладач логопедії та інноваційних технологій в інклюзії, М.Поп'юк, підтвердили про вільний та безоплатний доступ до wi-fi, який охоплює не лише корпуси університету, а й гуртожитки. В ПНУ імені Василя Стефаника також діють різні освітньо-наукові центри та лабораторії, зокрема: Студентський простір Paragraph (<https://is.gd/lUVSDb>; <https://is.gd/cotXfQ>), Центр інноваційних освітніх технологій «PNU EcoSystem» (<https://is.gd/RyxtW1>), Міжнародний науковий центр "Обсерваторія" (<https://is.gd/cmGndZ>; <https://is.gd/AoXkAA>), Навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи (<https://is.gd/AkLd48>), Навчально-науковий центр студентського розвитку (<https://is.gd/NqEXYr>) тощо. Усе вищезазначене свідчить про зусилля ПНУ імені Василя Стефаника надавати сучасні можливості для навчання й розвитку учасників освітнього процесу та робити освітнє середовище максимально зручним і прогресивним.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Під час огляду та обговорення матеріально-технічної бази ПНУ імені Василя Стефаника з фокус-групами та аналізу самооцінювання, ЕГ впевнилася, що умови навчання є задовільними, а освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів та дозволяє задовольнити їх інтереси та прагнення. Безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів забезпечується низкою нормативно-правових документів, які наявні на сторінках університету: "Інформація з охорони праці" (<https://is.gd/o9gXDW>), "Безпечність освітнього процесу" (<https://is.gd/Xj9RCd>), "Адміністративно-господарська діяльність" (<https://is.gd/uQxeEw>). В ПНУ ім. В. Стефаника функціонують: Відділ з питань військового обліку, мобілізаційної роботи та надзвичайних ситуацій (<https://is.gd/or7Wbm>), що організовує підготовку та проведення об'єктивного тренування учасників освітнього процесу у разі виникнення надзвичайної ситуації та Навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи (<https://is.gd/lZnCW4>), основним завданням якої є надання системної психологічної підтримки здобувачів вищої освіти у навчально-виховному процесі; організовує заходи, спрямовані на покращення взаємодії та взаємодопомоги в розв'язанні освітніх, культурних, правових та інших питань, що виникають у студентів. Слід відзначити, що важливі функції щодо забезпечення безпеки освітнього процесу в ПНУ покладено на куратора академічної групи (<https://is.gd/ibGH3Q>): зобов'язує куратора володіти інформацією про індивідуальні особливості здобувачів вищої освіти: стан здоров'я, відвідування студентів за місцем їх проживання, вивчення умов їх побуту та дозвілля, психологічні та емоційні особливості студентів в академічній групі та виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян. Під час зустрічей з фокус-групами, ЕГ переконалась, що для визначення задоволення потреб та інтересів здобувачі залучаються до анонімних опитувань "Оцінка якості навчального процесу" (<https://is.gd/etj15C>) про рівень їх задоволеності освітнім процесом. В університеті створено «Скриньку довіри» та «Телефон довіри» (<https://is.gd/svSCjC>), для здобувачів вищої освіти також доступні урядова гаряча лінія (<https://ukc.gov.ua/>) та електронна пошта ректора (rector@pnu.edu.ua), на які можна надсилати повідомлення з приводу конфліктної ситуації, що демонструє прагнення ЗВО розвиватися та робити освітнє середовище максимально відкритим для студентів. За необхідності здобувачі освіти можуть отримати підтримку від кураторів груп, психологічної служби, студентського сенату та профспілки. ЕГ пересвічилося, під час огляду матеріально-технічної бази, що в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника наявне просторе бомбосховище, яке відповідає сучасним вимогам безпеки (наявна ідальня, мультимедійне обладнання, стабільний Wi-Fi, що дозволяє продовжувати освітній процес навіть у надзвичайних ситуаціях).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти. Підтримка студентів здійснюється завдяки зусиллям ректорату, адміністративного персоналу, викладачів кафедри, деканату, Студентського сенату (<https://is.gd/uLumDE>) та профспілкового комітету (<https://is.gd/orhTGR>). Освітня підтримка реалізується через проведення занять, самостійну роботу, практичні заняття та контрольні заходи з використанням електронних освітніх ресурсів. Організаційна підтримка забезпечується деканатом, кураторами, органами студентського самоврядування та профкомом, які активно залучаються до обговорення й вирішення питань удосконалення освітнього процесу та науково-дослідної діяльності. Здобувачі вищої освіти та представники студентського парламенту, зокрема, С.Поліщук, голова студентського сенату факультету управління, і, А.Мензатюк, студентка 2 курсу заочної форми навчання, наголосили на тому, що здобувачі вищої освіти отримують на початку навчання "Студентський путівник" (<https://is.gd/tfRIoy>), де зазначено контакти Відділу виховної та психологопедагогічної роботи (<https://is.gd/KoH6qf>), що відповідає за проведення анонімних психологічних тестувань на причин особистісних та групових конфліктів і причин незадоволення перебування в університеті. Також, навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи надає консультативну та соціальну підтримку здобувачам вищої освіти під час різних подій (<https://is.gd/q9Wwqd>), наприклад: запобігання залученню здобувачів

освіти до протиправної діяльності у кіберпросторі (<https://is.gd/slUz76>), неформальні молодіжні рухи як фактор дестабілізації соціальної ситуації на рівні регіону та держави (<https://is.gd/aZ7Ytj>), молодіжні субкультури та їхній вплив на формування особистості студента (<https://is.gd/ERQrkX>), попередження асоціальних проявів у молодіжному середовищі (<https://is.gd/zxgsmZ>). На сайті університету учасники освітнього процесу також мають відкритий доступ до електронної скриньки ректора, "Скриньки довіри" та "Телефону довіри", де можна залишити анонімне повідомлення про конфліктну ситуацію задля консультативної та соціальної підтримки (<https://is.gd/svSCjC>). Таким чином, результати опитування фокус-груп підтверджують, що сервіси підтримки ПНУ імені В. Стефаніка є зручними та корисними, а освітня діяльність за ОП «Інтелектуальні інформаційні технології» повністю відповідає вимогам.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

У ПНУ ім. В. Стефаніка забезпечено нормативну основу для реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами. Це передбачено Статутом університету (<https://is.gd/CrVBRs>) та Положенням про організацію інтегрованого навчання для осіб з ООП (<https://is.gd/aCjOBN>). Згідно положення про організацію інтегрованого навчання для осіб з ООП, здобувачам вищої освіти з ООП надається комплексний супровід, який охоплює психолого-педагогічну, соціально-культурну, медичну, спортивно-оздоровчу, правову та матеріально-технічну підтримку. Для кожного студента розробляється індивідуальна навчально-реабілітаційна програма відповідно до нозології. Під час огляду стану матеріально-технічної бази з фокус-групами та додатково переглянутого відео (<https://is.gd/Xt47qI>), ЕГ встановила, що рівень матеріально-технічної бази є достатньо адаптованим для потреб учасників освітнього процесу з ООП: обладнані пандусами на входах, мають спеціально облаштовані туалетні кімнати та доступ до ліфтів, у гуртожитках наявні спеціальні туалетні кімнати, а також відсутні пороги, що забезпечує безперешкодне пересування для осіб з інвалідністю. Під час зустрічі із керівником та менеджментом ЗВО, С. Шарин, проректор університету, і, О. Джус, гарант ОП, засвідчили, що кафедра логопедії та інноваційних технологій в інклюзії разом з компанією ЕРАМ активно працює над створенням інноваційного додатка, який допоможе людям із порушеннями зору орієнтуватися в навчальному закладі. (<https://is.gd/Kz8YDD>) З початку 2024 року додаток проходить тестування на двох студентів із порушенням зору, охоплюючи перевірку доступності першого поверху, ключових аудиторій та навколишнього простору університету. Крім цього, учасники фокус-групи додали, що на кафедрі теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти реалізується проєкт "Невидима спадщина" (<https://is.gd/qRYTnj>). Р. Запужак, проректор з науково-педагогічної роботи, наголосив, що ПНУ імені Василя Стефаніка надає можливість студентам з особливими освітніми потребами отримувати академічні/соціальні стипендії (<https://is.gd/rQKsD3>; <https://is.gd/qiRldy>) за власним вибором. Крім того, існують спеціальні фонди, які пропонують додаткові стипендії для здобувачів освіти з ООП. Серед них – Стипендії Фонду Інституту Східноєвропейських досліджень та Стипендії Фондації Лозинських (США). (<https://is.gd/Kz8YDD>). Втім, при входах у будівлі гуртожитку та ЗВО, відсутні таблички зі шрифтом Брайля та сигнальні обмежувальні стрічки, які могли б допомогти людям із порушенням зору орієнтуватися в просторі. Крім того, веб сайт університету на даний час не адаптований для користувачів з порушеннями зору, що ускладнює доступ до інформації для цієї категорії здобувачів (немає можливість масштабувати сторінку та змінювати розмір літер, не адаптовані під програми екранного доступу (скрінідери)). Також, в ПНУ імені В. Стефаніка не проводяться університетські заходи, спрямовані на підвищення обізнаності та формування толерантного ставлення до осіб з ООП.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У Прикарпатському національному університеті ім. Василя Стефаніка для вирішення конфліктних ситуацій діють кілька важливих документів та програм. Основні принципи врегулювання конфліктів визначаються Статутом університету (<https://is.gd/CrVBRs>), Положенням про відділ запобігання корупції (<https://is.gd/oKiIp>), а також Антикорупційною програмою (<https://is.gd/Jauzpi>). В університеті працює відділ запобігання та виявлення корупції (<https://is.gd/jum6v6>), який приймає та розглядає повідомлення про можливі корупційні дії з боку працівників ЗВО. Інформацію можна надати електронною поштою (jo.babenko@kv.minjust.gov.ua) або за телефоном. Під час спілкування зі здобувачами вищої освіти, викладацьким складом, керівниками структурних підрозділів та з відомостей про самооцінювання експертна група отримала інформацію про те, що в ЗВО існують чіткі положення, що описують процедури вирішення конфліктних ситуацій. Студенти знають, що, у випадку виникнення конфлікту вони можуть звернутися до кураторів, представників студентської ради, ректора тощо. Також, на сайті університету учасники освітнього процесу мають відкритий доступ до електронної скриньки ректора, "Скриньки довіри" та "Телефону довіри", де можна залишити анонімне повідомлення про наявну конфліктну ситуацію. (<https://is.gd/svSCjC>). Із відповідними відділами та контактними даними, щодо врегулювання конфлікту, студенти можуть ознайомитися в "Студентському путівнику" (<https://is.gd/tfRIoy>), який дається здобувачам вищої освіти на початку навчального року, що на зустрічі підтвердили студентка 2 курсу заочної форми, А. Мензатюк, та голова Студентського сенату факультету управління С. Поліщук. Під час зустрічі з фокус-групами, зокрема, із здобувачами вищої освіти та представниками студентського самоврядування, ЕГ впевнилася, що конфліктних ситуацій під час навчання виявлено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Матеріально-технічне та освітнє забезпечення Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відповідає визначеним критеріям для освітньої програми «Інклюзія в освіті». Інфраструктура університету та наявні ресурси створюють належні умови для досягнення навчальних цілей, забезпечують безпечно та комфортно середовище для всіх учасників освітнього процесу, у тому числі студентів з особливими освітніми потребами. ЕГ відзначила наступні позитивні практики: у ЗВО наявна сучасна матеріально-технічна база (з обладнаннями аудиторіями, комп'ютерними класами, безкоштовний доступ до Wi-Fi в корпусах та гуртожитках), просторе бомбосховище, у якому створені комфортні умови для перебування студентів та персоналу (їдальня, мультимедійне обладнання, стабільний Wi-Fi), належно обладнані гуртожитки та ЗВО з урахуванням потреб студентів з ООП; психологічна підтримка з боку керівництва та служби взаємодії, такі як «Скринька довіри» і «Телефон довіри», сприяють комфортному психологічному клімату для здобувачів освіти. Наявні недоліки (відсутність табличок з шрифтом Брайля та сигнальні обмежувальні стрічки при вході до гуртожитку та ЗВО; неадаптований веб-сайт університету для людей із порушенням зору, відсутність заходів щодо підвищення обізнаності та формування толерантного ставлення здобувачами вищої освіти до людей з ООП), не є суттєвими і можуть бути усунені в коротші терміни.

Недоліки

В ПНУ імені Василя Стефаника, при входах до будівель гуртожитків та самого університету, відсутні таблички зі шрифтом Брайля та сигнальні обмежувальні стрічки, що ускладнює орієнтування в просторі для студентів з порушеннями зору. Веб Сайт університету наразі не адаптований для користувачів зі зниженим зором. Відсутня можливість масштабування сторінок, зміни розміру літер, а також адаптація під програми екранного доступу (скрінрідери), що значно ускладнює доступ до інформації для цієї категорії здобувачів. У Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника не проводяться університетські заходи, спрямовані на підвищення обізнаності та формування толерантного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами. Це обмежує можливості для інтеграції та соціальної адаптації студентів з ООП у студентське середовище.

Рекомендації

Оснастити входи в гуртожитки та будівлі університету тактильними табличками зі шрифтом Брайля та сигнальними обмежувальними стрічками. Це допоможе людям із порушенням зору краще орієнтуватися в просторі та безпечно пересуватися територією університету. Також, розробити адаптивний дизайн для веб сайту, який дозволить масштабувати сторінки, змінювати розмір шрифтів, а також забезпечити його підтримку програмами екранного доступу (скрінрідери). ЕГ рекомендує, протягом року, організувати регулярні університетські заходи, спрямовані на формування толерантного ставлення до людей з особливими освітніми потребами (наприклад, тренінги для персоналу та студентів, лекції та інтерактивні сесії тощо).

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються низкою положень та документів, з якими ЕГ ознайомилась на сторінці "Документи. Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника" та "Положення", на веб-сторінці ЗВО (<https://is.gd/pY71q5>; <https://is.gd/zyk9uE>), а саме з: Статутом університету (<https://is.gd/CrVBRs>), Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (<https://is.gd/7pyutV>), Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (<https://is.gd/4EHqnd>), Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<https://is.gd/2KRlu7>), Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://is.gd/oPF5AK>), Положенням про організацію та проведення практики (<https://is.gd/5mbV9T>), Положенням про освітні програми (<https://is.gd/Карув3>), Положенням про проєктні групи та групи забезпечення з розроблення та запровадження освітніх програм (<https://is.gd/8XvCFe>). До перегляду ОП були залучені здобувачі вищої освіти, роботодавці та викладачі кафедри, пройшовши відповідні опитування (). Інформацію щодо результатів перегляду ОП наведено на веб-сторінці кафедри (<https://is.gd/35Sife>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

В Прикарпатському університеті імені Василя Стефаника діє Студентський сенат (<https://is.gd/PdBf41>), який працює на основі затвердженого положення (<https://is.gd/DOsAIR>) та виконує функцію основного органу зв'язку між студентами і ректоратом, адміністрацією та викладачами. А.Бариляк, заступниця голови Студентського сенату університету, підкреслила, що студенти та представники студентства мають можливість брати участь у Раді з якості (<https://is.gd/nmgrN2>), основною метою якої є забезпечення якості вищої освіти. Крім того, студенти можуть долучатися до неформальних освітніх заходів на тему якості освіти. Наприклад, у червні 2023 року, здобувачі вищої освіти брали участь у проєкті спільно з Українською асоціацією студентів під назвою «Підтримка безпечних середовищ для розвитку молоді в Україні» (<https://is.gd/o7cpBp>; <https://is.gd/WcBrtS>; <https://is.gd/5afK5p>). Проєкт складався з чотирьох етапів, один з яких був присвячений якості вищої освіти та академічній доброчесності. Завдяки цьому студенти змогли поглибити свої знання щодо забезпечення якості освіти. А.Бариляк також зауважила, що сенатори є членами Вченої ради факультету (<https://is.gd/oJfgat>; <https://is.gd/HzF584>), де розглядаються освітні програми. На цих засіданнях представники Студентського сенату можуть вносити свої пропозиції для вдосконалення та коригування освітніх програм. Вона, підтвердила, що студенти мають змогу звертатися до Студентського сенату із пропозиціями щодо поліпшення ОП, які потім розглядаються на Вченій раді факультету. Крім цього, студенти можуть ознайомитися з ОП на сайті кафедри та звертатися з пропозиціями до гаранта програми чи сенатора факультету. С.Поліщук, голова Студентського сенату факультету управління, зазначив, що студенти зверталися до Студентського сенату з проханням збільшити кількість годин, відведених на практичну підготовку. У відповідь на ці пропозиції, ЗВО організував для студентів відвідування різних установ та організацій, де вони можуть набути необхідних практичних навичок. Гарант освітньої програми, О. Джус, разом із Центром дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності проводить регулярні анонімні онлайн-опитування студентів під назвою "Викладач очима студентів" (<https://is.gd/TWErG8>). Метою опитування є отримання відгуків щодо рівня задоволеності студентів професійною діяльністю викладачів. Результати обговорюються на засіданнях Вчених рад інституту та кафедр, де аналізують шляхи вдосконалення викладацької роботи та можливі зміни. Студенти також мають можливість вносити пропозиції щодо програми (<https://is.gd/1z5yrK>), надсилаючи їх на електронну пошту (kroit@pnu.edu.ua) або через гугл-форму (<https://is.gd/PglvmW>). Активна участь студентів у самоврядуванні є важливим елементом цього процесу; серед таких учасників — А.Бариляк, С.Поліщук, І.Хом'як, які брали участь на зустрічі із ЕГ.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Університет активно залучає роботодавців до перегляду освітньої програми. Вони беруть участь у розробці та обговоренні освітніх програм, що сприяє підвищенню їхньої якості та відповідності вимогам ринку праці. Одним з важливих аспектів цієї співпраці є проведення студентської практики на базах, з якими університет має офіційні договори про співпрацю. Під час зустрічі з роботодавцями Л.Гриневич, проректор з науково-педагогічної роботи Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна та колишній міністр освіти і науки України (2016–2019 рр.), а нині радник міністра освіти і науки, поділилася своїм досвідом щодо вдосконалення освітніх програм у КШДУ імені Сергія Нижного. Вона зауважила, що гарант освітньої програми, О.Джус, також брала участь у створенні проєкту, спрямованого на підготовку асистентів вчителів (<https://is.gd/QuHGp7>). На зустрічі обговорювались важливі питання щодо створення таких професійних спільнот і змісту освітніх програм, які мають на меті підготовку відповідних кадрів. Л.Гриневич зазначила, що особливістю цієї освітньої програми є підготовка логопедів з управлінськими компетенціями, зокрема у сфері індивідуалізації навчання, що включає розробку індивідуальних освітніх траєкторій для дітей з особливими освітніми потребами. Ознайомившись з освітньою програмою "Інклюзія в освіті", вона висловила впевненість, що програма відповідає сучасним тенденціям підготовки фахівців і є необхідною для впровадження в державну політику. Наталія Бойчук зазначила, що в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника щороку проводиться активна співпраця з роботодавцями, особливо у питаннях, пов'язаних із розвитком інклюзивної освіти. Зокрема, роботодавців запрошують до робочої групи, яка займається питаннями інклюзії, що дозволяє враховувати їхній практичний досвід і потреби ринку праці. Весною 2024 року університет провів опитування серед роботодавців, щоб з'ясувати, яких спеціалістів у сфері інклюзії не вистачає та якими знаннями, уміннями та навичками (ЗУН) вони повинні володіти. Це дослідження дозволило визначити ключові компетентності, які необхідно розвивати в майбутніх фахівців, що працюватимуть з дітьми з особливими потребами (<https://is.gd/35Sife>). Експертна група дійшла висновку, що більшість роботодавців загалом задоволені організацією освітнього процесу за цією спеціальністю. Вони високо оцінюють сучасний підхід до навчання та відзначають високу якість освітніх послуг, які надає університет (<https://is.gd/35Sife>). Проте, експертна група не отримала чіткої відповіді від роботодавців щодо того, чи були їхні пропозиції враховані під час коригування освітньої програми, а також чи були вони проінформовані про конкретні зміни, які впровадили на основі їхніх рекомендацій.

4. Найважливіша практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

ОПП «Інклюзія в освіті» для другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» спеціалізацією 016.01 акредитується вперше. Проте, згідно інформації із самооцінювання, на кафедрі є поширеною практика збирання інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторії працевлаштування випускників в межах інших ОП. Також в університеті створено Асоціацію випускників (<https://is.gd/qzTP1z>), яка об'єднує випускників різних років і має на меті розвивати корпоративну культуру університету.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Система забезпечення якості закладу вищої освіти реалізується низкою положень, які висвітлені на сайті університету (<https://is.gd/pY71q5>; <https://is.gd/zyk9uE>): Статутом університету (<https://is.gd/KKsloW>), Колективним договором (<https://is.gd/4TMgve>), Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<https://is.gd/2KRlu7>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в (<https://is.gd/YJEUkD>), Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<https://is.gd/ayML9o>), Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://is.gd/oPF5AK>), Положенням про організацію та проведення практик (<https://is.gd/5mbV9T>), Підвищення кваліфікації (<https://is.gd/2u16Q6>) та ін. У Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника проводиться моніторинг усіх аспектів освітнього середовища, зокрема, регулярно проводяться опитування, що стосуються реалізації освітніх програм. (<http://surl.li/ucifab>; <https://is.gd/nJOFqA>; <https://is.gd/TctBmU>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОПП «Інклюзія в освіті» для другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» спеціалізацією 016.01 акредитується вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Експертна група з'ясувала, що в академічній спільноті ПНУ імені Василя Стефаника культура якості освіти формується відповідно до Статуту університету (<https://is.gd/CrVBRs>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в (<https://is.gd/YJEUkD>), Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<https://is.gd/ayML9o>), Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://is.gd/oPF5AK>), Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (<https://is.gd/MyMdio>). Всі вищезазначені документи викладені у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО на веб-сторінках: "Документи. Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника" та "Положення" (<https://is.gd/pY71q5>; <https://is.gd/zyk9uE>). У Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника процеси та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти реалізуються через діяльність відповідних структурних підрозділів, а саме: Центр забезпечення якості (<https://is.gd/vqa7Vt>), Відділ міжнародних зв'язків (<https://is.gd/AOotFK>), Відділ інформації та комунікації (<https://is.gd/QvhCgd>), Навчально-науковий центр студентського розвитку (<https://is.gd/kdVrYe>), Відділ кадрів (<https://is.gd/MydhL8>), Юридичний відділ (<https://is.gd/9pvJ83>), Науково-дослідна частина (<https://is.gd/C8nB1j>), Information computing center (<https://is.gd/XgyHYm>), Навчально-методичний відділ (<https://is.gd/qY6p8s>), Навчально-науковий центр дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності (<https://is.gd/zBMj6m>), Навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи (<https://is.gd/KoH6qf>), Відділ запобігання та виявлення корупції (<https://is.gd/zKTOu6>), Відділ виробничої (навчальної) практики (<https://is.gd/QLkntk>). Члени академічної спільноти мають широкі можливості для активної участі у процесах забезпечення якості ОП, у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах тощо (<https://is.gd/plONR5>). Учасники освітнього процесу можуть залучатися до розробки, вдосконалення та обговорення змісту освітніх програм, висловлюючи свої ідеї, пропозиції та зауваження для їх покращення через електронну скриньку кафедри та опитування (<https://is.gd/1z5yгK>; <http://surl.li/ucifab>). Усі структурні підрозділи університету активно взаємодіють та співпрацюють між собою, що дозволяє ефективніше досягати цілей забезпечення якості освіти. За оцінкою експертної групи, університет має чітко виражене прагнення до постійного вдосконалення освітнього процесу

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

В ПНУ імені Василя Стефаника добре налагоджені процедури моніторингу, перегляду та покращення освітньої програми. Широке залучення студентів до процесу моніторингу та оцінювання якості викладання, що відбувається через регулярні анонімні опитування та Студентський сенат. Інтеграція роботодавців у процес перегляду освітньої програми, що допомагає зробити її більш актуальною і відповідає потребам ринку праці. Система студентського самоврядування є ефективним каналом комунікації між студентами та адміністрацією університету, що забезпечує оперативне реагування на студентські пропозиції та скарги. Загалом, університет демонструє прагнення до розвитку культури якості, проте є простір для вдосконалення прозорості процесів зворотного зв'язку з роботодавцями та студентами, який можна вдосконалити за короткий період часу.

Недоліки

Неоднозначна інформація щодо врахування пропозицій роботодавців під час коригування програми. Не зрозуміло, чи були конкретні зміни внесені на основі рекомендацій роботодавців. Також відсутня інформація про конкретні механізми впровадження змін за результатами опитувань студентів.

Рекомендації

ЕГ рекомендує забезпечити інформування роботодавців про конкретні зміни, внесені на основі їх рекомендацій; чіткий механізм відстеження та фіксації впровадження студентських пропозицій для покращення ОП. Необхідно регулярно, після проведення опитувань протягом року, інформувати студентів про те, які їхні пропозиції враховані, а які — ні, з поясненням причин.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника визначені чіткі і зрозумілі правила та обов'язки, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Вони регламентуються наступними нормативними документами, які висвітлені в електронному фонді локальних нормативно-правових документів ПНУ імені В. Стефаника (<https://is.gd/Ennqar>), а саме: Статутом університету (<https://is.gd/CrVBRs>), Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (<https://is.gd/4EHqnd>), Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<https://is.gd/2KRlu7>), Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника права на вільний вибір освітніх компонентів (<https://is.gd/9liTIQ>), Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://is.gd/7W8c7f>), Положенням про рейтингове оцінювання ефективності роботи науково-педагогічних працівників Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://is.gd/TvLN2m>), Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти (<https://is.gd/jV17Qn>); Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників та інших фахівців у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://is.gd/HD8tKO>). За результатами зустрічей з усіма фокус-групами експертна група підтверджує, що всі необхідні документи для організації освітнього процесу доступні у відкритому доступі, а також при реалізації освітньої програми виконуються всі встановлені правила, політики та процедури. На сайті кафедри також розміщена електронна адреса, куди можна надсилати пропозиції та зауваження щодо вдосконалення та коригування освітньої програми "Інклюзія в освіті" (<https://is.gd/1z5yK>). Однак, під час зустрічі експертної групи зі здобувачами вищої освіти та з представниками студентського самоврядування, з'ясувалося, що студенти не поінформовані про те, чи врахували їх пропозиції при вдосконаленні освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкт освітньої програми "Інклюзія в освіті" оприлюднено на сайті університету (<https://is.gd/1z5yTK>), де з метою оперативного реагування на зауваження та пропозиції зацікавлених сторін прикріплена електронна пошта для стейкхолдерів. На сайті університету висвітлені результати опитування та пропозиції здобувачів вищої освіти, випускників, академічного персоналу, роботодавців (<https://is.gd/35Sife>). Проте, учасники опитування та перегляду проєкту ОП не були проінформовані про результати врахування в ОП їх пропозицій, які вони надавали. Гарант освітньої програми, Джус Оксана Володимирівна, затвердила, що проєкт був оприлюднений для обговорення не пізніше як за 1 місяць до розгляду.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На сайті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника оприлюднена інформація щодо освітньої програми "Інклюзія в освіті" надана в повному обсязі (<https://is.gd/35Sife>). На відповідній сторінці кафедри оприлюднено: Освітня-професійна програма "Інклюзія в освіті" (<https://is.gd/D5OaCc>), відгуки та рецензії ОП (<https://is.gd/35Sife>), обговорення, результати і пропозиції учасників щодо освітньо-професійної програми (<http://surl.li/ucifab>). На сайті кафедри також наявна сторінка з проєктом ОП "Інклюзія в освіті" (<https://is.gd/utkHcx>). На думку експертної групи, оприлюднена інформація, що наявна на веб-сайті університету, є достатньою і достовірною. У свою чергу, це дозволить потенційним абітурієнтам прийняти рішення про вступ на відповідну освітньо-професійну програму для другого (магістерського) рівня, а роботодавцям – ознайомитися з цілями та змістом підготовки студентів за цією ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника демонструє позитивні практики щодо прозорості й організації освітнього процесу, що сприяє забезпеченню якості освітніх програм. До переваг можна віднести наявність чітких і зрозумілих нормативних документів, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, а також забезпечення відкритого доступу до цих документів на вебсайті університету. Це сприяє підвищенню обізнаності студентів, викладачів та інших зацікавлених сторін щодо правил та політик університету. Крім того, університет забезпечує своєчасне інформування про зміни у програмі, що дозволяє залучати зацікавлені сторони до обговорення та внесення пропозицій. Виявлені недоліки можуть бути виправлені в короткі терміни до початку навч.2025 р..

Недоліки

Хоча університет активно залучає студентів, академічний персонал і роботодавців до надання пропозицій щодо вдосконалення освітніх програм, інформування про результати врахування цих пропозицій залишається недостатнім. Відсутність зворотного зв'язку щодо того, які рекомендації були прийняті, а які відхилені, обмежує прозорість і знижує мотивацію учасників процесу залишати свої відгуки.

Рекомендації

Для підвищення прозорості процесу врахування пропозицій варто запровадити, до початку нового 2025 навчального року, механізм зворотного зв'язку, що інформуватиме студентів та інших зацікавлених сторін про результат розгляду їхніх пропозицій, наприклад, публікувати періодичні звіти про враховані та відхилені пропозиції щодо вдосконалення освітньої програми. Також ЕГ рекомендує запровадити додаткові онлайн-опитування після внесення змін до ОП, що дозволить університету краще оцінити ефективність нововведень і з'ясувати, чи відповідають ці зміни очікуванням студентів та викладачів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувані разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Додаток 1.pdf</i>	rjJmOnnvvo0/QXlSypTE4curKp2hSFeCi4nVMW71Kq8=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Мамічева Олена Володимирівна

Члени експертної групи

Бондаренко Юлія Анатоліївна

Матинська Єлизавета Юріївна